શ્રી પ્રેમાનંદસ્વામી કૃત,

રસિક પદસંગ્રહ.

હરિભક્તોને અર્થે પ્રગટકર્તા,
પુરૂષોતમ કુંવરજીભાઈ—મોરબી

શ્રી

પ્રેમાનંદસ્વામિ કૃત

રસિક પદસંગ્રહ.

(પ્રથમ ભાગ.)

પ્રસિદ્ધ કરનાર

પુરૂષોત્તમ કકલભાઇ.

"સત્સંગપ્રકાશ" ના તંત્રી.

બોટાદ—કાઠિયાવાડ.

अमदावाद

ધીકાંટે યુનિયન પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ.

પ્રકાશ"નાં ગ્રાહકોને મફત.)

સંવત ૧૯૪૫.

॥ श्री स्वामिनारायणाय नमः ॥

अर्पण पत्रिका.

કૃપાવંત સુજ્ઞ શેઠશ્રી—

હરીલાલભાઇ શીવલાલભાઇની

પવિત્ર સેવામાં   બોટાદ.

આપનો સત્સંગપર પરમ પ્રેમ-ભાવ છે; સત્સંગની વૃદ્ધિ કરવા આપ તન મન અને ધનથી ઉત્કંઠા ધરાવો છો; આપની મારાપર અત્યંત સ્નેહ અને કૃપાદ્રષ્ટી છે; મારા તરફથી પ્રગટ થતા "સત્સંગપ્રકાશ" નામના માસિક પત્રમાં આપ મને અંતઃકરણથી સહાય આપો છો તેથી આજ્ઞા લેઈ આ ન્હાના પણ રસિક ગ્રંથ સાથે આપનું પવિત્ર નામ જોડતાં મને અવર્ણિય હર્ષ ઉત્પન્ન થાય છે.

એજ.

બોટાદ—કાઠિયાવાડ.
સંવત ૧૯૪૫
શ્રાવણ વદી.

આજ્ઞાંકિત સેવક,
પુરૂષોત્તમ કકલભાઇ.

પ્રસ્તાવના.

મારા જાણુવામાં એમ નહીં હતું કે પ્રેમાનંદસ્વામિનાં કિર્તનોનો સંગ્રહ પ્રગટ કરી મને સત્સંગીઓની સેવા બજાવવાનો વખત મળશે. પ્રમથીજ જો મને વિચાર સૂઝયો હોત, તો તેઓનાં બનાવેલાં હજારો પદો—કિર્તનોનો સંગ્રહ હું કરી શકયો હોત. મને પ્રેમાનંદસ્વામિનાં કિર્તનો ગાવા—સાંભળવાનો શોખ તો મૂળથીજ હતો, પણ તેનાં પુસ્તકો ભરાય, તેટલાં પદો મારાથી એકઠાં થઇ શકયાં નથી. અને મૂળથીજ જો આ વિચાર મને સૂઝયો હોતે તો સ્વામિનાં રચેલાં હજારો કિર્તનો મારા પાસે તૈયાર હોત. મને "સત્સંગપ્રકાશ" પ્રસિદ્ધ કરવા વિષે કેટલાએક સત્સંગીઓ અને મિત્રો તરફથી ખાસ ભલામણ થયેલ, ત્યારથીજ મને વિચાર થયો કે સ્વામિનાં કિર્તનોનો સંગ્રહ કરવાને બનતો પ્રયત્ન કરવો. પ્રયત્ન કરતાં ઘણાં કિર્તનો હાથ લાગ્યાં છે. તેમાંનાં આ પુસ્તકમાં આવેલાં બસેં કિર્તનો "સત્સંગપ્રકાશ" નાં ગ્રાહકોને ભેટ આપતાં મને અતિ હર્ષ ઉત્પન્ન થાય છે. આ પુસ્તકમાં કિર્તનોનો જે સંગ્રહ આપેલો છે, તે સિવાય મારા પાસે સ્વામિનાં રચેલાં પદો—કિર્તનોનો સંગ્રહ છે. વળી યત્ન જારીછે, તેથી તે તમામ સત્સંગીઓની સેવામાં મૂકવાને હું ચૂકીશ નહીં.

મી. હરગોવિંદદાસ દ્વારકાદાસે "પ્રાચિનકાવ્ય" નામનું ત્રિમાસિક પુસ્તક પ્રગટ કરી કેટલાંએક કાવ્યો પ્રસિદ્ધીમાં આણેલાં છે. જુના કવિઓ વિષે તેઓએ, મરહુમ કવિ. નર્મ-

દાશંકરે, અને નવલરામ ઈ૦ એઓએ જુદા જુદા અભિપ્રાયો આપ્યા છે, પણ તેઓ પ્રેમાનંદસ્વામી, મુકતાનંદસ્વામી ઈ૦ આપણા સંપ્રદાયના સાધુ કવિઓને વિસરી ગયા જણાય છે. હવે જેમ જેમ આપણા ધર્મના ગ્રંથો પ્રગટ થતા જશે, તેમ તેમ તે વિષે અભિપ્રાય બાંધવાનું સર્વને સુગમ પડશે. વળી અસલના આપણા ધર્મના સાધુ કવિઓ કેવા બુદ્ધિમાન હતા, તે સર્વ જણાશે.

"સત્સંગપ્રકાશ" ના ભાદ્રપદ મહિનાની પ્રારંભતિથિના બીજા અંકમાં પ્રેમાનંદસ્વામિનું મળી આવેલું કેટલુંક વૃત્તાંત લખેલું છે, પરન્તુ કેટલીએક બાબતોનું ચોકસ નિરાકરણ થયા સિવાય તે લખવાનું મુલતવી રાખેલું છે. હવે પછી તેઓનાં બનાવેલાં સંખ્યાબંધ પદો—કિર્તનોનો સંગ્રહ હું પ્રસિદ્ધીમાં મૂકવાનો છું, ત્યારે ચોકસ મળી આવેલી હકીકત તે રસિક પુસ્તકમાં દાખલ કરવાનું ચૂકીશ નહીં. પ્રેમાનંદસ્વામી સંબંધીની હકિકત જાણનારાઓ હવે મને લખી જણાવશે તો તે "રસિક પદસંગ્રહ" ના બીજા ભાગમાં સત્સંગીઓની જાણને માટે ઉપકાર સહિત આપીશ. આ સંગ્રહની સાથે સ્વામીનું ચરિત્ર આપ્યું નથી, કારણ કે અપૂર્ણ લખવાના કરતાં તે બીજા ભાગમાં સંપૂર્ણ લખાય તો વધારે સારૂ.

"રસિકપદસંગ્રહ" જાહેરખબરમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે આસો શુદી ૧ મે બહાર પાડવોજ જોઇએ. પણ છાપાનિયા વગેરે કામની વિશેષ્ય વ્યવસાય હોવાથી હું આ પુસ્તકમાં આવેલાં કિર્તનો મનમાનતી રીતે સુધારી શક્યો નહીં; તો પણ બનતા

પરિશ્રમે કેટલીક સ્પષ્ટતા કરેલી છે. કેટલાએક જુના ખરડા પરથી કિર્ત્તનો ઉતારેલાં, તે માંહેની ભૂલો સુધારવા બનતો પ્રયત્ન કર્યો છે, છતાં ભૂલો રહી ગઈ નથી, એમ હું કહી શકતો નથી. વાંચનારની સમજણને માટે કેટલાએક શબ્દોના અર્થ પણ પૃષ્ટની નોટમાં આપેલા છે, તેથી અર્થ સંબંધીની ગુંચવણ રહેશે નહીં, તેમ ધારૂં છું. આ મારા પ્રથમ પ્રયત્નમાં કાંઈ દોષ થયો હોય તો તેની હું સર્વ પાસે ક્ષમા માગું છું. "રસિકપદસંગ્રહ" નો બીજો ભાગ પ્રસિદ્ધ કરતાં સત્સંગીઓ તરફથી મને યોગ્ય સહાય મળશે, એવું ધારી શકાય છે.

સંવત ૧૯૮૫ | **પુરૂષોત્તમ કકલભાઈ.**
શ્રાવણવદી ૧૧ ગુરૂવાર. | **બોટાદ**—કાઠિયાવાડ.

श्री सहजानंदस्वामिने नमोनमः

શ્રી પ્રેમાનંદસ્વામિ કૃત

રસિક પદસંગ્રહ.

(પ્રથમ ભાગ.)

પદ ૧ લું—રાગ વિભાસ-ચોતાળ.

મોહન સાંવરે ખોલો નેન[1], મોહન સાંવરે. ટેક.
રજની[2] બીતગઇ, ચીરીઆં[3] સચેત[4] ભઈ[5],
મધુરે હુકત ગૌધેન. મોહન૦
અરૂન[6] ઉદય[7] જાણી, કમુદની[8] સકુચાની[9],
શિથિલ[10] ભયો અબ મેન. મોહન૦
પ્રેમાનંદ કહે શામ ભયો, પ્રાત પુરન કામ,
દીજીએ દરશન સુખદેન. મોહન૦

પદ ૨ જું.

કેશવ જાગીયે હરો પીર,[11] કેશવ. ટેક.
દરશનકો દાન દીજે, જનમ સુફળ કીજે,

---

૧ નેન=આંખો. ૨ રજની=રાત્રી. ૩ ચીરીઆં=ચકલીઓ. ૪ સચેત=જાગૃત. ૫ ભઈ=થઇ. ૬ અરૂન=સૂર્ય. ૭ ઉદય=ઉગવું. ૮ કમુદની=એક જાતનો ફુલનો વેલો. ૯ સકુચાની=બીડાઈ ગઈ. ૧૦ શિથિલ=નરમ. ૧૧ પીર=પીડા. ૧૨ વિ-

રહો જયું નેન બીચે ધીર. કેશવ૦
જશોદા જીવન પ્રાન, બ્રજજન કંજ ભાન,
ધરત ધ્યાન મુનિ કીર. કેશવ૦
પ્રેમાનંદકે વિશ્રામ[12] પ્રિત મયુર ન કામ,
દીનકે[13] દયાળ બળવીર. કેશવ૦

પદ ૩ જું

જય જગજીવન શ્રી ઘનસ્યામ; જય૦ ટેક.
ઉઠો ઉઠો ગોવિંદ, ઉઠો ગરૂડ ધ્વજ,
શ્રી પતિ ઉઠો મંગળ ધામ. જય૦
માયા મોહ તિમિર[14] હર્યો અભય કર્યો.
સ્વામી શરણાગતકે વિશ્રામ. જય૦
ધર્મકુળ મંડન કલી મત ખંડન,
પ્રેમાનંદ કીયો પુરન કામ. જય૦

પદ ૪ થું.

શ્રી સ્વામિનાથ જાગો મહારાજ, શ્રીસ્વામિનાથ. ટેક.
સુરનર મુનિગન[15] ઠાડે[16] દ્વારે[17],
અનેક જન[18] ભઇ હે ભીર[19] દરશન કાજ. શ્રી૦
મંગળ વિસ્તાર કરો, હરો હરિ વિવિધ તાપ,
દિજીએ દરશન ગરીબ.નિવાજ શ્રી૦
કીપાકે જાહાજ[20] પ્રભુ પ્રેમાનંદ હુકે કાજ,

શ્રામ=વિસામો. ૧૩ દીનન=ગરબ. ૧૪ તામીર=અંધારૂં. ૧૫ મુનિગન=મુનીનું ટોળું. ૧૬ ઠાડે.=ઉભા. ૧૭ દ્વારે=બારણે. ૧૮ જન=માણસ=૧૯ ભીર=ભીડ. ૨૦ જાહાજ=વહાણ.

પ્રગટ ભયે હરિ પ્રભુ આજ. શ્રી०

રાગ વિભાસ—તાળ ઝંપક.

કોન કામનીકે બસ ભયે હો શામ,
સગરિ[21] રેન જાગે વાહિકે ધામ. કોન० ટેક.
વાહીકો ગ્નાન ધાન, હોત જીઆ ગુલતાન,
વાહીકો રટતહો રસના[22] નામ. કોન०
રતિ[23] રસ લુબ્ધ[24] અરૂન દ્રગ ખંજન,
અંગ અંગ ચિન્હ અંકિત અભિરામ. કોન०
ઉર નખ રેખા કપોતન[26] પીક લીક,
પ્રેમાનંદ કે પ્રભુ જીતી આયે કામ. કોન०

પદ ૨ જું.

કોન કામની કે મન માને હો પીયા;
સગરી[1] રેન[2] કાં જાગે હો પ્યારે, કોન કામની० ટેક.
હમકું જ્યો દેકે કોલ[3] જ્યાગે ઓરહુકે મોહોલ,
સબનિશ[4] વિતિ મોહે ગિનત તારે. કોન०
વાહીપે જાઓ નાથ, જાકે સંગ જાગે રાત,
વાહિકો મનાવો ભલો નંદ દુલારે. કોન०
પ્રેમાનંદહુકે નાથ, જાની જ્યું તિહારી ધાત,
અંતરશું ન્યારે કારે મિત્ર હમારે. કોન०

પદ ૩ જું.

જાગે હો તમાસેમેં જાગે ખેલ પાસેમેં,

---

૨૧ સગરી=તમામ. ૨૨ રસના=જીભ. ૨૩ રતિ=કામદેવની સ્ત્રી. ૨૪ લુબ્ધ=લોભી. ૨૫ દ્રગ=આંખ. ૨૬ કપોતન=હોલાનાજેવી.
૧ સગરી=તમામ. ૨ રેન=રાત્રી. ૩ કોલ=વચન. ૪ નિ-

કાહે તે ઉની દે નેનાં આલસ ભરેહો. જાગેહો. ટેક.
સાચી કહો મોસ્યુ[5] પિયા, થરથર હોત હિયા,
કોન સંગ જાગે કહાં અઢર ઢરેહો. જાગેહો૦
શિથિલ[6] શ્રમિત[7] અંગ[8] જીતેહો બીજયી જંગ,
દેખીયત પ્રગટ કહું કુપેચ પરેહો. જાગેહો૦
અધર[9] અંજન પિકલિક ઉર નખરેખા,
પ્રેમાનંદ કહે રતિનાથ[10] સુતરેહો. જાગેહો૦

પદ ૪ મું.

કાહુકે ભોરાયે ઉઠી આયેહો, રસિક પિયા.
જાતહુ તે ઓર હોર ભુલ ગયે ગેલવા. કાહુકે. ટેક.
નિલ[11] પટ[12] અંગ નયો પિત[13] પટ કહાં ભયો,
સવરંગ શિથિલ શ્રમિત રંગ છેલવા. કાહુ૦
શ્રમ જલ ભર ઉર સોહત હે સુખ પુર,
સાંધેકિ તરંગ અંગ ઉઠે રંગ રેલવા. કાહુ૦
બોલો તોતરીસી[14] બાની[15] પ્રેમાનંદ મનમાની,
ભલે જ્યું સનેહી પ્રાત આયે અલબેલવા. કાહુ૦

રાગ વિભાસ.

શામા શામ પ્રાત ઉઠકે દોઊ, અપને અપને સજત સીંગાર. શા૦
મોહન પેરે મોતનકી માળા, પ્યારી જ્યું પેરે ચંદન હાર. શા૦

સ=રાત્રી. ૫ મોસ્યુ=મને. ૬ શિથિલ=નરમ. ૭ શ્રમિત=મહેનતવાળું. ૮ અંગ=શરિર. ૯ અધર=નિચેનો હોઠ. ૧૦ રતિનાથ=કામદેવ. ૧૧ નિલ=લીલું. ૧૨ પટ=વસ્ત્ર. ૧૩ પિત=પીળું. ૧૪ તોતરી=બોબડી. ૧૫ બાની=વાણી. ૧૬ દં-

બાંધત પાઘ બનાયકે કેશવ, ધરત કલંગી અતિ છબિદાર;
ઉપરના ઓઢે કેસરિયો, પિત પટ પેરે નંદ કુમાર. શા૰
છુટે કેશ સંવારત શામા, પેરત કંચુકી બેસર સાર;
ઓઢત નવરંગ ચુનર ઝીની, નિરખી લાજત અનંગ અપાર. શા૰
કર સીંગાર દંપતિ[16] દોઉ બેઠે, બિહરત રૂચિરૂચિ કરિ બહુ પ્યાર;
પ્રેમાનંદ જુગલકી[17] શોભા, નિરખી રાખત નેનાહુમેં ધાર. શા૰

પદ ૨ જું.

શામા શામ રોજ ઉઠી બેઠે, ઉદયે માનું જુગલ શશિ[18] જોર. શા૰
એક શશીહે શામ ઘન જેસો, એક શશિકી ગતિહે ગૌર શા૰
કરલે મુકર જુગ બદન બિલોકત, અંજન પિકલિક જુત ચિતચોર;
છુટિ કચલ ટલકી જ્યુવદન[19] પર, માનુ હવતહે શશિ કલંક કઠોર. શા૰
ઉરઝી નટ કુંડલ બે સરસું સુરઝાવત, સખિ મિલિ જુગ ઓર;
ભયો એક ઠોર ચ્યાર શશિ જોગ, કહા કહું ઉપમા મતિ અતિ થોર. શા૰
યહ છબી અવિલોકત નિજ જનમન, પ્રફુલિત ભયે જ્યું કમુદ[20]ચકે
પ્રેમાનંદ ઘનસ્યામ સુધાધર, આનંદદાયક[22] નેનની મોર. શામા૰

પદ ૩ જું

પ્રાત સમય શોભા અતિ અદ્ભૂત.
અવીલોકત મનસિજ સકુચાય. પ્રાત.

પતિ=સ્ત્રી, પુરૂષ. ૧૭ જુગલ=બંને. ૧૮ શશી=ચંદ્રમા. ૧૯ વદન=મુખ. ૨૦ કુમુદ=એકજાતનો ફુલવાળો વેલો. ૨૧ ચકોર=એક જાતનું ચંદ્ર સાથે પ્યારવાળું પક્ષી. ૨૨ આનંદ દાયક=આનંદ આપનાર.

ઉર ઝરઇ વૈયાં મેં બેયાં,
કુંડલ સુલર લટ રહિ ઉર ઝાય. પ્રાત.
પિતપટ સુ નીલપટ ઉર ઝાયો;
હારહુમે બનમાલા ઉરઝીહુ આય. પ્રાત.
કામકે કોહોલ છુટે સેજહું મેકે સુખલુટે.
પ્યારે પ્યારિકી છબી કહિહ ન જાય. પ્રાત.
આય સહચરી ગાય જગાવતી ઉઠે,
શબ્દ સુની ત્રીભોવન રાય. પ્રાત.
અતિ આતુર ઓઢે નિલાંબર.
પિત પટ પ્યારી અંગ રચો છબિ છાય. પ્રાત.
બ્રજ બિનતા અવિલોકી જુગલ છબી;
હસી પરસ્પર અતિ મુદપાય. પ્રાત.
સકુચાને ઘનસ્યામ પિયાતબ,
પ્રેમાનંદ લિયે ઉરમે સમાય. પ્રાત.

પદ ૪ મું.

શામા શામ બદન સોભાગે;
હરલીનો મનમથકો[1] માન. શામા.
જુગલ શશિ ભાનુ[2] સોવત ઉઠે,
તરૂન[3] મનોહર રૂપ નિધાન.[4] શામા.
અતહિ ચંચળ શિથિલ સુધાધર;
ગોર શામ જુગ જન સુખખાન.
હસત પરસ્પર સુખમાં પ્રસરત,

૧મનમથ=કામદેવ.૨ભાનુ=સૂર્ય.૩તરૂન=યુવાન. ૪નિધાન=

હરત તિમિર[5] નિજ જન અગ્યાન. શામા.
શામ શશિ સંગ શામ શુક ખંજન;
કુંજ પ્રવાલ અલી[6] પરમ સુજાન;
ગૌર શશિ સંગ ગૌર શુક ખંજન,
કુંજ પ્રવાલ અલી ગુંજત ગાન. શામા•
અરૂણ[7] ઉદય નિરખી એહ શોભા,
સકુચી સદન કીયો મદન પ્રયાન:
પ્રેમાનંદ ઘનસ્યામ બદનકો,
પ્રમુદિત ધરતહે નિશ દિન ધ્યાન. શામા૦

રાગ ઠુમરી.

નદંદે સલોનાં ટોનાં, કાહેકું ડારા ભલા. નંદદે૦ ટેક.
કર કર ટોનાં વારી બાવરીસી કીની;
કેસેંકે જાયગા અબ મેરા જનમારા ભલા. નંદદે૦
જાદુવેગારી તેરી ચલની ચીતવની;
જાદુવેગારા તેરા નેનોદા નજારા ભલા. નંદદે૦
રાત દિનાવે મેંતો બાવરીસી ડોલું,
ભુલગઇ વે ધર કામ કાજ સારા ભલા. નંદદે૦
પ્રેમાનંદદા પ્યારા બડા બે દરદી,
સાંવરા કુંવર તેરા ક્યા મેં બીગારા ભલા. નંદદે૦

પદ ૨ જું.

તેરીસોં લંગરવા તેં તો બહોત બેદરદી કાના. તેરી૦ ટેક.

ખંડાર. ૫ તિમિર=અંધારૂં. ૬ અલી=ભમરો. ૭ અરૂણ=સૂર્ય.
સદન=ઘર. ૯ નિશદિન=નિરંતર.

કર કર પ્રીતી મોહે પરબસકીની;
ભુલ ગઇવે સુધ નગર ડગરદી કાના. તેરી૦
મારી નેંનબાન મેરો કોર્યોહે કરેજવા;
યહ દુખ દુબરી રી ભઇ રંગ જરદી કાના. તેરી૦
ઘાવ ન દીસે વારિ દરદ ઉર બારી;
ઘરકે લગાવત ઘસી ઉર હરદી કાના. તેરી૦
પ્રેમાનંદકે નાથ તેરે બિના બ્યાકુલ;
બહત નેંનન નિર ભઇ માનું શરદી કાના. તેરી૦

પદ ૩ જું.

તેરી તો મેં દોસ્તી કરકે પછતાની પ્યારા. તેરી.
ઘર ઘરમેં મેરી હાંસી[1] હોતહે,
મારત ઠોહના[2]મોહે નનદ જેઠાની પ્યારા. તેરી.
કહતહે કાન સનેહની આઈ,
અરોસી પરોસી[3]યું બોલત હે બાની પ્યારા. તેરી.
નિકસન પાવું નગર ડગર મેં,
સકુચ સકુચ મેંતો અતિ અકુલાની પ્યારા. તેરી.
પ્રેમાનંદકે નાથ નેહ લગાયકે,
હર લિનિ શુધ બુધ ભઇહું દિવાની[4] પ્યારા. તેરી.

પદ ૪ થું.

કાનતેં કીસીદે સાથ નેહુ ન લાયયે લલા. કાન.
નેહા જ્યો લાઈએ તો દિલ પર ચાઇએ,

---

૧ હાંસી=મશ્કરી. ૨ ઠોહના=મેંણાં. ૩ અરોસી પરોસી=આડોસી પાડોસી. ૪ દિવાની=ઘેલી.

પકરિ પલાવાકું પાર લગાઈએ લલા. કાન૦
જોરત પ્રિત પ્રથમ દિન કેસી;
[5]આદિ અંત[6]લગી યુંહિ નિભાઇએ લલા. કાન૦
છિન ઈત તોરત છિન ઉત જોરત;
ચિત ભ્રમ તાસવ દૂર વહાઈએ લલા. કાન૦
પ્રેમાનંદ ઘનશ્યામ તિહારો પ્રેમ;
પ્રિતકી બલ બલ જાઈએ લલા. કાન૦

પદ ૧ લું. રાગ જંગલો.

હમારો લિનો ચિત ચોર, સાંવરિયા તેરી બોલની. હ૦
બોલનિમેં મેરો જીયા વશ કીનો, તેંતે નંદકિશોર. સાંવરિયા૦
ચિતવનમે કછુ કીન કનૈયા, હેરી હમીરી ઓર. સાંવરિયા૦
હસિ મુસકાયકે[7] નેહસું બોલાય, વસ કીની બરજોર.[8] સાંવરિયા૦
પ્રેમાનંદ તેરી બોલની ઉપર, વારૂં મદન[9]કરોર. સાંવરિયા૦

પદ ૨ જું.

અબરે મોહે બ્રજચંદ, બાવરિયા કિની બાવરી. અબ૦
બિનુ દેખે પલ કલ ન પરે, પ્યારે સુનો નંદા નંદ. બાવ૦
કા જાને કેસો જાદુ કીનો, ડારિ પ્રેમકે ફંદ. બાવ૦
કામ કાજ સબ છુટ ગયો, અબ આનંદ કંદ. બાવ૦
પ્રેમાનંદકે પ્યારે રહો દ્રગ આગે, નિરખું ટારી પલફંદ. બાવ૦

પદ ૩ જું.

બતિયાં બિસરત નાંઈ, કરેજવા[10] મેં કસકે. બતિ.

---

૫ આદિ=પ્રથમ. ૬ અંત=છેવટ. ૭ મુસકાય=આનંદીરીત.
૮ બરજોર=બળાત્કાર. ૯મદન=કામદેવ. ૧૦ કરેજવા=કાળજું.

જબ તેં સુનિ મોહન મિઠિ બતિયા, તબ તેં કછુ ન સોહાઈ. કરેજવા૦
બિખસમલગતજગતસુખસબ, જબતેં હસકે બોલાઈ. કરેજવા૦
એક ટક[11] નિરખું બદન[12] છબી જબ, ઉર આનંદ ન માઈ. કરેજવા૦
પ્રેમાનંદકે પ્યારે, તુમપરત્રીભોવન, વારિ ફેરિ બલજાઈ. કરેજવા૦

પદ ૪ સું.

અખિયાં ઉર ઝરઈરે, રસિક તેરે રૂપમેં. અખિયાં.
થકિત ભઈ સુંદર છબિ નિરખી, પલકે પરત નઇ. રસિક.
ચલનિ ચિતવનીબસગઈ ચિતમેં, સુધબુધ સબહરલઇ. રસિક.
બિનુ દેખે દુખ ઉપજત અતિ, કછુ ન જાત કઇ. રસિક.
પ્રેમાનંદકે નાથ પરિતુંહારે હાથ, અબતો ભઈસો ભઈ. રસિક.

પદ ૧ લું. રાગ ધુરિયો મલાર.

ગુનિજન ગાવત ગુનિજન ગાવત રાગ મલાર અલાપત;
આનંદ ઉમંગ રસતાળ મૃદંગ બજાવત,
શ્રી ધનશ્યામ રીઝાવત. ગુનિજન૦
સપ્તસ્વર[1] તિનગ્રામ[2] એકવીશ મુરછના,
માન સહિત તાન લેલે સુનાવત. ગુનિજન૦
બનઠન બનવારી બેઠે મુનિ મંડલમેં,
પરમ ચતુર શામ અતહિ સોહાવત. ગુનિજન૦
પ્રેમાનંદ પ્રભુ રિઝ રિઝ દેત,

---

૧૧ ટક=પળ. ૧૨ બદન=મુખ.

સપ્તસ્વર=ગાયનના સાત સ્વર. સા, રી, ગ, મ, પ, ધ. ની, નિષાધ, રૂષભ, ગાંધાર, ષડજ, મધ્યમ, ધૈવત, પંચમ.
૨ તિનગ્રામ=સાત સ્વરમાં ત્રણ મુખ્ય અવધી- સારી ગમ

શાસ્ર દુશાલ દુખ દુર નસાવત. ગુનિજન૦

પદ ૨ જું.

બરખન આયો ઘન[3] બરખન આયો ઘન,
બહિ બહિ બુંદન દમક ઝમક બીજ[4];
દાદુર[5] મોરન શોર મચાયો અવની[6] આનંદ છાયો. બર૦
દામિની[7] દમકત અતિ[8] પવન ઝકોરત,
ગરજ ગરજ ઘન શબ્દ સુનાયો. બરખન૦
બન ત્રન દ્રુમ[9] વેલી હરખન લાગે,
ગુનિજન રાગ મલાર સોં ગાયો. બરખન૦
પ્રેમાનંદ ઘનસ્યામ બદન છબી,
નિરખી નિરખી અતિ આનંદ પાયો. બરખન૦

પદ ૩ જું.

બનબન બોલત મોર બનબન બોલત મોર.
મિલ સોર મચાયો કોકીલા,[10] કુહકત દમકત દામની ચમકત કામની.
બાદુર બુંદન બરખન લાગે, ગર્જે ગર્જે ચહુ ઓર અંબર છાયલીનો;
દાદુર ચાત્રુક[11] સુનિ અતિ અનુરાગે. બન૦
અવનિ આનંદ ભઈ તનકી તપત ગઈ નવપલ્લવ તન દુખ દુરભાગે;
પ્રેમાનંદ રાગ મલ્હાર અલાપત ગાવત શ્રી ઘનશ્યામ કે આગે. બન

પદ ૪ સું.

દ્રોમી દ્રોમી બાજન ગત દ્રોમી દ્રોમાં બાજત ગત,

---

૫ ધની સા. ૩ ઘન. વરસાદ ૪ બીજ=વીજળી. ૫દાદુર =દેડકાં. ૬ અવની=પૃથ્વી. ૭ દામિની=વિજળી ૮ અતિ= બહુ. ૯ દ્રુમ=વૃક્ષ ૧૦ કોકીલા=કોયલ. ૧૧ ચાત્રુક=ચાતકપક્ષી

રસ ઉપજાવત હોતહેં અલાપ ચારી,
ગુનિજન ગાવત અતિ મન ભાવત;
તનનન ઉમંગ સહિત લેતહે તાનન. દ્રોમી.
સપ્ત સ્વર તિન ગ્રામ સાધત ઉલટ પુલટ,
આરોહિ અવરોહિ અવધરજાનન. દ્રોમી.
રતિ રસ કલોલ નાદ વિધા ગુન ગાવત,
સુમતિ ગુનિ તજી અભિમાનન; દ્રોમી.
પ્રેમાનંદ કહે પ્રભૂ રિઝ રિઝ દેત મોજ,
મેટત દાલિદ્ર દુખ હોત કલ્યાનન. દ્રોમી.

રાગ મલાર.

ગરજ ગરજ ઘન આયો, દેખો માઇ ગરજ ગરજ ઘન આયો;
મોરલીમેં રાગ મલાર અલાપકે, ગિરિધર તાન સુનાયો. દેખો૦
આઇ ઘટા ઉમંગી ચહુ દીસતે, બાદુર અંબર છાયો;
બરસત બુંદન બીજ ચમકે, મોરન શોર મચાયો. દેખો૦
શામ બજાવત મધુરી બાંસુરી, જનમન તાપ બુઝાયો;
ગોપી જીવન ગોવરધન ધર, પ્રેમાનંદ મન ભાયો. દેખો૦

પદ ૨ જું.

બોલત મધુરે મોર વૃદાંવન, બોલત મધુરે મોર.
નાની નાની બુંદન મેહા વરસત, ગગન કરત ઘનઘોર. વૃંદા૦
શ્રી ગોવરધન પરવત ઉપર, ઠાડે નંદકિશોર;
મોરલીમેં શામ મલાર અલાપત, સુની મન વિરહ સજોર. વૃંદા૦
મોરલી ધુનિ સુની વ્રજકી નારી, બ્યાકુલ નિસ અરૂ ભોર;
પ્રેમાનંદ ઘનશ્યામ પિયાકું, મિલન કરત મન દોર. વૃંદા૦

પદ ૩ જું.

બંસી[1] મધુરી[2] ધુની[3] બાજે, દેખો માઈ બંસી મધુરી ધુનીબાજે.
બોલત મોર દામિની દમકત, ગગન[4] મંદ ધન ગાજે. દેખો.
ગોવરધન પરવતકી શીખરપર, મોહનલાલ બીરાજે;
ઉર બનમાલ અધરપર મોરલી, પિત બસન[5] કટિ[6] છાજે. દેખો.
મોરલીમાં રાગ મલાર અલાપત, ગોપીજનકે કાજે;
પ્રેમાનંદ ઘનસ્યામ મિલન હિત, બિરહબિથા[7] તન[8] દાજે દેખો.

પદ ૪ મું.

સોહત કુંજ બિહારી દેખો માઈ, સોહત કુંજ બિહારી;
નાનિ નાનિ બુંદન મેહા બરસે. ઓઢે કામરી[9] કારી. દેખો.
સોરંગ પાગ બિચ મોર ચંદ્રિકા, ભાલ તિલક છબી ન્યારી.
કરકંકન કંચન[10] પટ[11] ભુષન[12] મુક્ત માલ[13] ગલે ડારી. દેખો.
કટિપટ પિત અધરપર મોરલી, નિરખી મગન વ્રજ નારી;
પ્રેમાનંદ ગિરિધરન લાલ છબી, મગન રહત ઉર[14] ધારી દેખો.

રાગ મલાર.

આઈ ઘટા ગગન ઘન ગરજે,
નંદનંદન બિન[15] કલનપરે જિયા[16] લરજે. આઈ.

---

૧ બંસી=વાંસળી. ૨ મધુરી=મીઠી. ૩ ધુની=અવાજ. ૪ ગગન=વાદળ. ૫ પિતબસન=પીળાંવસ્ત્ર. ૬ કટિ=કેડ. ૭ બિરહબીથા=વિયોગનું દુખ. ૮ તન=શરિર. ૯ કામરિ=કામળી. ૧૦ કંચન=સોનું. ૧૧ પટ=વસ્ત્ર ૧૨ ભૂષણ=ઘરેણાં ૧૨ મુક્તમાળ=મોતીની માળા. ૧૪ ઉર=મન. ૧૫ બિન

એક અંધિયારિ રૈન દામિની દમકે ઝરમર ઝરમર મેહરા ઝમકે;
તિસરો બપૈહા પિયુ પિયુ તલસે. આઈ.
પ્રેમાનંદ કહે ઝરિ બરસત પાનિ નિઠુરના હમેરી એક ન માની;
કીયો ગવન બરજત બરજે. આઈ.

પદ ૨ જું.

ગુડુડુડુ ડુડુડુ ગરજત મેહરા સખીરે,
શામ સુંદર મોહે કહા કહું દિનો છેહરા. ગુડુડુડુ૦
મદન નિશાચર[18] મારત કુસુમસર[17] પિયા બિના કંપત થરરથરર
જાનિ અકેલિ સુનો ગેહરા. ગુડુડુ૦
કટકત બીજ ફટકત મેરો હિયરા,
પ્રેમાનંદકો પ્યારો બિલમ્યો વિદેહરા;
પરઘર જાય કીયો નેહરા. ગુડુડુ૦

પદ ૩ જું.

આયે ગલિકે બુંદન કટારિ પ્યારિ;
ઠાડી[19] અટરિયાં વહે દ્રગન[20] નીર ઝર ન્યારી, આયે૦
બોલત દાદુર મોર ખુમારી કરલવ કુહકત કોકીલ કારી;
સુનિ હિયે હુક ઉઠત ભારી. આયે૦
ઘનકીગરજત રજસુનિ ત્રાસત, વિલપતિ સંસકત સાંસ ઉસાંસત૦
પ્રેમાનંદ કે પ્યારે દિનિ બિસારી. આયે.

=વિના ૧૬ જિયા=જીવ. ૧૭ કુસુમશર=પુષ્પનાંબાણ. ૧૮ નિશાસર=ચંદ્ર. ૧૯ ઠાડિ= ઉભી. ૨૦ દ્રગન=આંખ. ૨૧ નીર=પાણી.

પદ ૪ થું.

સખી બોલે બિકટ વન મોરવા દાદુરવા,
શામ બિના મોહે લગત દુખદઇચિનકો સોરવા. સખિ.
કૈસો કરૂં બિરહા[1]તન[2]તાવત,[3]પિયા બિના મોહે કછુન સોહાવત;
આવત નાહીં ચીતકો ચોરવા. સખિ.
બિખ[4]સમ ભોગ અનળ[5]સમ ચંદા પ્રેમાનંદ પ્યારી પરી પ્રેમફંદા
છેદત[6] કરેજ ધનકો ઘોરવા. સખિ.

પદ ૧ લું. રાગ ઠુમરી.

મોહે મહારાજ મેં તો તોરિ બલિ હારી. મોરે૦
કરિ કરૂના[7]ધર્યો માનુષ્ય વિગ્રહ;
પ્રગટે હો કૃષ્ણ મોરારી. મોરે૦
અતિ મતિ[8]દુષ્ટ કુકર્મી કુજતી,
તારે સકળ[9]નર નારી. મોરે૦
નાગિની જાત બરન કછુ કરની,
પશુ પક્ષી જડ લીને તારી. મોરે૦
પ્રેમાનંદ ઘનશ્યામ તુમારી,
કરૂનાપર બલહારી. મોરે૦

પદ ૨ જું.

ધર્મ કુંવર તેરી બલ બલ જાઉં રે; ધર્મ૦

---

૧ બિરહા=વિયોગ. ૨ તન=શરિર. ૩ તાવત=બળવું. ૪ બિખ=ઝેર. ૫ અનળ=અગ્ની. ૬ કરેજ=કાળજાં. ૭ કરૂના=દયા. ૮ મતિ=બુદ્ધિ. ૯ સકળ=તમામ. ૧૦ બિનય=વિ-

કહા બરનું કરના ઘન કરના,
કહા કહી બિનય[10]સુનાવુંરે. ધર્મ૦
તુમ જેસે એક તુમહી મહા પ્રભુ,
દુસરા કોઉન પાઉ રે. ધર્મ૦
પરમ ક્રિપાલ પરમ હિતકારી;
સદય સદા હરિ સરલ સ્વભાઉ રે, ધર્મ૦
પ્રેમાનંદ તજી[11]અન્ય[12]આશરો;
દ્વારે[13]પર્યો ગુન ગાઉં રે. ધર્મ

પદ ૩ જું.

મેં તો તેરે બરદ ભરોંસેં સ્વામી. મેં તો૦
નહીં સાધન બલ બુધી ચાતુરી,
એક શરન બલ અંતરજામી. મેં તો૦
જુગ જુગ પ્રતિ તનુ ધારી મોરારી;
તારે અનંત ખલ કુટિલ રૂ કામી. મેં તો૦
એહિ બેન સુનિ આયો શરન પ્રભુ,
શરણાગત વછલ સુખ ધામી. મેં તો૦
પ્રેમાનંદ શિર ધર્યો પદ પંકજ,[14]
જાનહુ નિજ કિંકર[15]બહુ નામી. મેં તો૦

પદ ૪ થું.

તુમ બિના પ્રભૂ મેરે ઓર ન કોઇ. તુમ૦
ધર્મકુંવર ઘનસ્યામ દયાનિધિ,[16]

વે઼ક. ૧૧ તજી=છોડી. ૧૨ અન્ય=બીજો. ૧૩ દ્વારે=બારે ૧૪ પદપંકજ=ચરણકમળ. ૧૫ કીંકર=સેવક. ૧૬ દયાનિધિ=દયાનો સાગર.

જાનોઉ કીંકર રાવરો મોઇ. તુમ૦
તુમહિ માત તાત પતિ બંધુ, લાજ શરમ મેરી અબ તોઇ; તુમ૦
ઔગુન દોષ વિસારી પ્રાન પતિ, ધરૂં શિશ[1] કર પંકજ[2] દોઈ. તુમ૦
પ્રેમાનંદ કે નાથ પુરો મનોરથ, કરૂં સેવકાઈ પદકિંકર હોઈ; તુમ૦

પદ ૧ લું. રાગ ઠુમરી.

અંખિયા ફરકન લાગી રે, અબરે સૈયો મોરી. અંખિયાં૦
દ્રગ[3] ફરકત મોરી અંગિયાં તરકત, સખી મેં સોવત જાગીરે. અબરે૦
સગું ન હોત મોહે પિયા મિલનકે, પ્રેમ અંગ અનુરાગીરે; અબરે૦
લાવે બધાઈ કોઈ પિયા આવનકી, દેઉં મોજ મુખ માગીરે. અબરે૦
પ્રેમાનંદ કે હરિ કૃષ્ણ કુંવર છબી, નિરખું મેં નેંના આગીરે. અબર૦

પદ ૨ જું.

તનકી તપત ગઈરે, અબરે ગુયાં મોરી. તન૦
નંદકુંવર મોહે અંક ભરિ ભેટે, છતિયાં શિતળ ભઇરે; અબરે૦
રસ ભરી મુરત દ્રગ ભરી દેખું, પલકે પરત નઇરે. અબરે૦
મલિ પિયા સુખપુર આનંદ ન માત ઉર, બાત ન જાત કઇરે; અબરે૦
પ્રેમાનંદ રંગભિની આનંદ કર દિની, મુખકો તંબોલ દઇરે. અબરે૦

પદ ૩ જું.

નેહરો નિભાયે લેજયોરે, અબરે છેલા મેરો. નેહરો૦
સુનિ અરજી અબલાકી કેશવ, અખંડ દરશ દીજયોરે, અબરે૦
પ્રાનનાથ મોહે રાખો ચરનમેં, કબહુન દુર કીજયોરે. અબરે૦
પ્રેમ સુધારસ[4] અપને જનકો, પ્રીત સું પ્યારે પીજયોરે. અબરે૦
પ્રેમાનંદ પ્રભુ દેત આસિસ નિત, કોટિ બરીસાં જીજયોરે: અબરે૦

---

૧ શિશ=માથું. ૨ કરપંકજ=હસ્તકમળ. ૩ દ્રગ=આંખ

પદ ૪ થું.

લેઉં બલૈયાં તેરીરે, અબકનૈયા મોરા. લેઉં.
મેં તોરી દાસી પિયા ચરનકમલકી, તું મહો જીવન દોરીરે; લેઉં૦
નિરખું બદન છબી ચંદજ્યું ચકોર એક ટક દ્રગ જ્યોરીરે. લેઉં૦
અહિ જાતિ ભવપૂરમેં આયકે, પકરિ બૈયાં મોરીરે; લેઉં૦
કહા બરનું કરના કમલાવર, પ્રેમાનંદ મતિ થોરીરે. લેઉં૦

પદ ૧ લું. રાગ ટોડી. ધ્રુપદ, ચોતાળ.

શ્રી સ્વામિ સહજાનંદ કિયો ભવપાર મોહે આનંદ કંદ. શ્રી૦
અધમ ઓધાર નામ સત્યકિનો કલિ મધ્ય;
સદ્ય[5]કાટે ભવહુકે ફંદ. શ્રી સ્વામી૦
પતિત[6]અપારકો ઓધાર કીયો કરતાર,
દેત આસિસ સબ ચીરંજીયો જગવંદ;
દિનાનાથ અહિ હાથ રાખો સદાય પતિ સાથ,
યહગુન ગાથ ગાવે પ્રેમાનંદ. શ્રી સ્વામી૦

પદ ૨ જું.

મુનિ મન મંજન શ્રી ધનસ્યામ[7]લાલ, ધર્મકુળ રંજન, મુનિ૦
કરિકે પ્રકાશ, ગ્યાન માયા તમ કિયો નાશ.
ધોયો કલિ મળમત અંજન. મુનિ૦
કરિ કોપ કિરતાર. અસુરકો કિયો સંહાર[1]મથ્યો માન ક્રોધ કામ
લોભ મોહ ગંજન. મુનિ૦

---

૪ પ્રેમસુધારસ=પ્રેમરૂપી અમૃતરસ. ૫ સદ્ય=તુરત. ૬ પ-
તિત=પાપ. ૬ તમ=અંધારૂં.

પ્રેમાનંદ પ્રતિપાળ મગન દેખી મુની મરાલ ધર્મલાલ;
જિયો ભવ ભંજન.   મુનિ૦

પદ ૩ જું.

નેના હુકે તારે શ્રી સહજાનંદશ્યામ પ્રાન હુતે પ્યારે. નેનાં૦
હમારે જિવન ધનવારે પ્રાન તન મન૦
દેખી જીવે જગજી જિયારે.   નેનાં૦
અધમકે આધાર ધર્મભક્તિ કે કુમાર,
કાલ ભવ સિંધુ[2]બુડત ગ્રહિકે નિકારે;
પ્રેમાનંદકે આધાર સતસંગકે સીંગાર,
સંત જન સદા[3]ઉર ધારે.   નેનાં૦

પદ ૪ થું.

એ છાયો અતિ પ્રતાપ શ્રી સ્વામીનાથ જ્યુંકો;
ત્રિલોવન રહ્યો વ્યાપ. એ છાયો૦
ધર્મ ભક્તિ વિરક્તિ ગ્યાન ધારે જન વર્તમાન પ્રગટ પ્રમાન,
નામ જપત જાપ. એ છાયો૦
વિપદ કિરત જાકિ ગાવત પુરાન છંદ જન વૃંદ[4]ધરત ધ્યાન.
હોતહે નિષ્પાપ.   એ છાયો૦
સનાતન મોક્ષ રીત શ્રી કાલ ચરને અચળ પ્રીત,
પ્રેમાનંદ પ્રવરતાઇ સ્વામી આપ.   એ છાયો૦

પદ ૧ લું રાગ રેખતા.

આશકોંકી યારીવે, માશુકન જાનાં ભૂલી. આશકોં૦

---

૧ સંહાર=નાશ. ૨ ભવસિંધુ=ભવસાગર. ૩ સદા=હ-

સુન સાંવરે સાહેબા, મોહોબત હમારીવે;
ખાવિંદ ખુશી હોયે રખનાં, દિલમેં બિચ્યારીવે. માશુક૦
એક આસરાહે તેરા, કહે કયા પુકારીવે;
પરવરદિગાર દિલકી, તું જાનતાં સારીવે. માશુક૦
સુરત લગી કદમોસેં, નટરેગા ટારીવે;
પ્રેમાનંદ કે પ્યારે હમકું, લેના સંભારીવે. માશુક૦

પદ ૨ જું.

દેખલા દીદાર પ્યારા, મેહેબુબ હમારા; દેખલા૦
માશુક જરા દે દેના, નેનોકા નજારા;
ઇનને મેતો હોવેગા, આશકુંદા ગુજારા. દેખલા૦
કુરબાન કિયા તેરે નામ પર, ઘરબાર સંસારા;
ફકિરી લે કે ફિરતા હું, કરનેકું દિદારા. દેખલા૦
તકસિર[5]માફ કરના, સુન સરજનહારા;
પ્રેમાનંદકું મુલાખાત દેનાં નંદદુલારા. દેખલા૦

પદ ૧ લું. રાગ જંગલો.

ગોવિંદા થારા ગજરા દેખી ભુલ ગઇ કજરા, ગોવિંદા. ટેક.
ભૂલ ગઈ કજરા ઓર અંગ ભૂષણ;
નાથ થાને નિરખ્યા ભરી નજરા. ગોવિંદા૦
ગજરા મેં ગુલતાન હોઈછું,
દેખી થારા બાજુબંધ ભજરા. ગોવિંદા૦
હારતો હજારો ગુછ ગુલાબી,

મેશાં. ૪ જનવૃંદ=માણુસોનો જથો. ૫ તકસીર=ગુનો.

તોરા થારી પાગ માંઇ અજરા. ગોવિંદા૦
શામળીઆ સરદારછો મારા,
પ્રેમાનંદ કરે થાને મજરા. ગોવિંદા૦

પદ ૨ જું.

બિહારી થારી અંખિયાં અજબ જાદુગારી. બિહારી૦
જાદુગારી અંખિયા થારી,
ચીતવની જગશું ન્યારી બિહારી૦
બોલની મેં સબ બસ કર લીનિ,
ગોકુળ ગાંમકી નારી. બિહારી૦
ચલની મેં ચીત ચોર લીયો હે,
ભુપતિ ભયે ભેખ ધારી. બિહારી૦
મુસકની મેં મોયો રતિ નાયક,
પ્રેમાનંદ જાત પ્રાન વારી. બિહારી૦

પદ ૩ જું.

સલુણા થાને સેવતીરો સેહરો ધરાવું. સલુણા૦
સેવતીરો સેહરો કલંગી કેતકીરી;
માલતીરા મોતી લટકાવું. સલુણા૦
બકુલરા બાજુ ગજરા ગુલાબી,
હારતો હજારી ગુંથી લાવું. સલુણા૦
જાઈ જુઈ મોગરા ચંપા ચમેલી;
દાવદીરો દુપટો બણાવું. સલુણા૦
ફુલરી સેજપર શામ વિરાજે;
પ્રેમાનંદ કહે આગે ગાવું. સલુણા૦

પદ ૪ થું.

ચાલોને લાલ માલતીરા બાગ મેં બીરાજો. ચાલોને૦

સેવતીરી સુંદર કલિયાં બિણુ બિણુ;
મારૂ થારો મુગટ ભરાજો: ચાલો૦
ગજરા બાજુ તોરા હાર પેરાવીને;
નેણાં ભરી નાથ નિરખાજો. ચાલો૦
અંબ કદંબ કુંજન મેં કાના;
મીઠી મીઠી મોરલી બજાજો. ચાલો૦
પ્રેમાનંદ કહે પ્રીત કરીને;
પ્યારા થારો પ્રેમરસ પાજો. ચાલો૦

પદ ૧ લું રાગ ઠુમરી.

યાર કનૈયા નીકો જારે, પ્યારેને માર્યો નેન રસિયા. યાર૦
નેન સેનકી લીયરા છીયરા, પરત નહીં પલચેન રસિયા. યાર૦
તોરે નેન[1] અતહિ[2] અનિયારે, ખટકત હે દિનરેન રસિયા. યાર૦
નેનારાતે મદનસર[3] માતે, રેખે રસ ભરી એન રસિયા. યાર૦
પ્રેમાનંદકે પ્યારે પિર ન[4] જાનો, નામાનો સુખદેન રસિયા. યાર૦

પદ ૨ જું.

છાંડ કનૈયા બૈયાં મોરી, ઇનાર બોલો ગ્વાલ બતિયાં. છાંડ૦
નંદકુંવર નખરે ન કરોરે, નાસ્કુવો મોરી લાલ છતિયાં. છાંડ૦
અબહિ શામતેં છોટો[5] લરિકા,[6] થોરિહે ગોપાલ મતિયાં. છાંડ૦

---

૧ નેન=આંખો. ૨ અતહિ=બહુ ૩ મદનસર=કામદેવનાં બાણુ. ૪ પિર=દુઃખ ૫ છોટો=નાનો. ૬ લરિકા=છોકરો.

હમ પર નારી રાજ કંસકો, નાશીઓ કુચાલ ધતિયાં. છાંડ૦
પ્રેમાનંદ કે પ્યારે માનો, પકરી જયહો કાલ રતિયાં. છાંડ૦

પદ ૩ જું.

આપ લંગરવા તોયોં હરવા.
ગીરધર કર બરજોર[૭] ચોરીયાં. આય૦
લે ગયો દુલરી તિલરી ચોલરી, પચલરિયાંકી[૮] છોર દોરિયાં. આય૦
ઘુંઘટ ખોલિ બદન અવિલોકે, જ્યું ચંદાકિ ઓર ચકોરિયાં. આય૦
સોસો દિનીમેં રામ દુહૈયાં[૯], એક ન માની મોર નિઠોરિયાં. આય૦
પ્રેમાનંદકો નાથ ગોકુળ મેં, ઘરઘર તાકત ચોર ગોરિયાં. આય૦

પદ ૪ થું.

લુટરે જમુનાકે તટવા.
નાગર નટવર છેલ ગુજરિયાં. લુટરે.
દધવારી ઠાડી રહોરે સુંદર પરમ સુયાન;
લેલ કુંટીહાડે હરિયાં લગત હમારો દાન. ગુજરિયાં૦
કહાલાદે હમ જાતહેરે, લોંગ સોપારી છેલ;
દાન કાહેકો લેત હોરે, રોકી હમારી ગેલ. ગુજરિયાં૦
મટુકીયા મેં કાભર્યો રિસુધેન બોલો બેન;
જો હોયે સો ઉદે દેઉરી, કા મચકાવતી નેંન ગુજરિયાં૦
મોહન યામગ જાતહે રે, હમ દધી[૧૦] બેચન નીત;

---

૭ બરજોર=બળાત્કાર. ૮ દુલરી તીલરીઇ.=એક જાતનાં ઘરેણાંની દોરી. ૯ રામદુહૈયાં=રામદુહાઇ. ૧૦ દધી=દહીં. ૧૧ ભાદોં=ભાદરવો.

પ્રેમાનંદ કે નાથ કબહુન સુની, દાનકી રીત. ગુજરિયાં૦

બાર માસી. રાગ જંગલો.

બિહા સતાવત રેન દિનારી,
ફુલન પરત ઘનસ્યામ બિનારી. બિરહા૦
જેઠ લગત બિછુરે બનવારી,
આયો અશાડ ભયો દુખ ભારી;
શ્રાંવન ઉપજિ હે બિરહ બિથારી,
ભાદોં[1]લગત ડર રેન અંધિયારી. બિરહા૦
લાગે કુંવર કંથ બિન નારી,
કાતિક કરત વિલાપ પોકારી;
નાથન આયેરી બીતી દિવારી,
અગહન દિનિહે શામ વિસારી. બિરહા૦
પુસ[1]પુકારત બિરહકી મારી,
માઘ[2]દિયો તન જાડન જારી;
ફાગુન ફુલી હે કુસુમ[3]લતારી,
લગત શ્યામ વિના મદન કટારી. બિરહા૦
ચૈતર માસ ચિંતા બસ પ્યારી,
લિખત વૈશાખ મેં પત્ર બિચારી;
પ્રેમાનંદ ઘનસ્યામ બિહારી,
આયે મિલો મહારાજ મોરારી. બિરહા૦

---

૧ પુસ=પોષ. ૨ માઘ=માહ. ૩ કુસુમ=ફૂલ.

રાગ ભૈરવી.

ઇનિ અંખિયન કે આગેં, કબ દેખું બન વારી રે;
સુંદર રંગ છેલ શ્યામ કુંજકો બિહારી રે. ઇનિ૦ ટેક.
નટવર શ્રી નંદકુમાર ગોકુળ અધાર એક;
નેનકો સીંગાર હાર ઉરકો હજારી રે. ઇનિ૦
અઘ બગ વછબ્રષભ મારિકે શીગહી મથ્યો મોરારી;
દાવાનળ પાન કીનો નાથ્યો જિને કારી રે. ઇનિ૦
આયો કરી ઇંદ્ર કોપ કંપે સબ ગોપી ગોપ;
મઘવા[1]કો માન હન્યો ગોવરધન ધારી રે. ઇનિ૦
બંસી બજાય પ્યારી, ટેરી બન બ્રજકી નારી;
પ્રેમાનંદ રસ મેં સબ રસ બસ કરિ ડારી રે. ઇનિ૦

પદ ૧ લું. રાગ ગોડી.

માધવ સોના કર માનનિ માન. ટેક.
માન કિયેં તે માનનિ રાધે, હોઇ હે રસકી હાન.[2] મા૦
જ્યો રસ શિવ સનકાદિક ચાહત, સો રસ તજતિ શયાન. મા૦
ન્યારી હોય જિવેગી કેસે, પ્યારી તું રૂપ નિધાન. મા૦
પ્રેમાનંદ કે નાથ ચરન પર, કરત નમન કુરબાન. મા૦

---

૧ મઘવા=ઇંદ્ર. શ્રી કૃષ્ણ ભગવાને ગોવર્ધનની પુજા કહાડી, ત્યારે ઇંદ્રે ક્રોધાયમાન થઈને ગોકુળપર અઘોર વ્રષ્ટી કરવા માંડી, પણ જ્યારે તેનું ન ચાલ્યું, ત્યારે તે ઇંદ્રમહારાજ શ્રી કૃષ્ણ ભગવાનને નમ્યા હતા. ૨ હાન=નુકશાન.

પદ ૨ જું.

છબિલી તું બેઠિકા વદન દુરાયે.
ઠાડે શામ તરનિ તનયાતટ, તવ મુખ પંકજ જાયે; છબિલી૦
પઠઈ[1] મોયે લેન તોહે સજની, નંદનંદન સોં ખાયે. છબિલી૦
બનતિ કહા ભુવન બનારાયશો, નેનન નીર ઝરાયે. છબિલી૦
પ્રેમાનંદ કે નાથપેં સુંદરી ચલિ ઉઠ લાગેં પાયે. છબિલી૦

પદ ૩ જું.

શામ બિના સજની તું શોચ કરે,
માન રિપુ[2] મારે બિના, મુગ્ધે કેસેં અરથ સરે. શામ૦
કેસે પૈહો મદન મનોરથ, બિનુ હરિ ચરન પરે. શામ૦
સમઝી બિચારી સરળ હોયે સુંદરી, લાગે લાલ ગરે. શામ૦
પ્રેમાનંદ કે નાથ સો સજની તોરી ના સુધરે. શામ૦

પદ ૪ શું.

રસિલી રાધે ના કર રોશ.
અપને પ્રાન પ્રીતમ શું રૂસનો, યહ સમ ઓર ન દોશ. રસિલી૦
નાહીં ભલી યામેં અલબેલી, પ્રીતમ શું સંતોષ. રસિલી૦
ચલિ બલિ જાઉં શામપેં સુભગે, હસી મુખ પંકજ કોસ. રસિલી૦
પ્રેમાનંદ કે નાથ સો મિલ સખી, તજ મન સબ પરિસોસ. રસિલી૦

રાગ પ્રભાત. તિલાનાં.

તાલં તાલં તરનાં દિરનાંરે. તાલં૦ ટેક.
નાદરદાની તુમ્ દરદાંની દાનિત દાની. તાલં૦

---

૧ પઠઈ=મોકલી. ૨ રિપુ=શત્રુ.

નિનિદપ મમગરી સારી ગમ પદનીદ,
પામ મદની સરસ સારી ગમપા   તાલ૦

મોરા ધગન ધુગરવા બાજે, બાજેરે સઈયાં કછુ પાય. મોરા. ટેક.
તબલ તંબુરા ધનનધુગરવા, ધીકૂતાંગ ધીકૂતાંગ ગતિ ગાજે. મોરા

રાગજંગલો—પદ ૧ લું.

રે બંસી વારેકો સંદેશવા લાયારે. બંસી૦ ટેક.
આયો દુત મધુપ મધુપુરતેં, સુંદર સ્યામ પઠાયોરે. બંસી૦
ગ્રહગ્રહતે ગોપી ઉઠ ધાઈ, સુતન બિરહ ઉરછાયોરે. બંસી૦
નેનન નીર બહે બ્રજ સુંદરી, બિરહ બિથા તનતાયોરે. બંસી૦
પ્રેમાનંદકે નાથ મીલનકી, આસ શ્વાસ અટકાયોરે. બંસી૦

પદ ૨ જું.

રે પરદેશીકી કહે કુશળ બાતરે. પરદેશી. ટેક.
કુશળ રામ અનુજ સુંદર વર, બ્રજ જીવન દોઉ ભ્રાતરે.[1] પર૦
કબહુ સંભારતે હરિ બ્રજકું, નંદ જસોદા માતરે. પર૦
પુછતિ પરમ નેહ બસ સુંદરી, નેનન નીર ઝરાતરે. પર૦
પ્રેમાનંદકે નાથ મિલન હીન, બ્રજ બનિતા વિલખાતરે. પર૦

પદ ૩ જું.

રે મોહન મીલ જાજોરે એક બેર. મોહન૦ ટેક.
એક બેર આય બિલોકી નેહસોં, બિરહકે તાપ બુઝાજોરે. મો૦
મીલીકે નંદજસોદા રોહિની, બ્રજબનિતા હસિકે બોલાજોરે. મો૦

---

૧ ભ્રાત=ભાઇ.

બાલાપનકી પ્રીત મનોહર, પ્રીતમ પ્યાર નિભાજોરે. મો૦
પ્રેમાનંદકે નાથ બિદેશે[1] બાલમ ન બિલમાજોરે. મો૦

પદ ૪ સું.

રે યે બિદેશ રયે રીબીલ માયર. યે બી.
આવન કહ ગયે અજહુન આયે કાકે નેહ છયેરી. યેબી.
દે વિસવાસ અવધિ કરિ કેસવ લે મન પ્રાન ગયેરી. યેબી.
કેસેં ધીરધરે અબ સજની, કાંસુ જાયે કયેરી. યેબી.
પ્રેમાનંદકે નાથ વિનાં સખી, જુગ સમ પલક ભયેરી. યેબી.

પદ ૧ લું–રાગ કહારવા.

જાનદે લંગર મોહે જાનેદે લંગરવા,
પનિયાં ભરન મોહે જાનદે લંગરવા. ટેક.
નાહક રોકી રહે રંગભીને,
રહો જ્યું અલગ મારો છોડીદે ડગરવા. પનિયાં૦
પર ગઈ સાંઝ નીકસી ગઇ સંગકી,
સુંદર શ્યામ દેહો જળ ભરવા. પનિયાં૦
સાસુ ઠગારી મોરી નનદ ધુતારી,
લરિહે લાલ મોસ્યું જેઠ પિયરવા. પનિયાં૦
પ્રેમાનંદકે નગર ડગરમેં,
કરત ચવાઈ મોરે બેરી નગરવા. પનિયાં૦

---

૧ બિદેશ=પરદેશ.

પદ ૨ જું.

મુસકની મેં મન લીનોરે કનૈયે. મુસકની. ટેક.
હસિ મુસકાયકે નેહસુ બોલાયકે,
લે બનમાલ ડારિ મારે હૈયે. મુસકની૦
પાન ચાવત પિચકારી મારી મોહે,
અંખિયન બિચ તાકી નિરદૈયે. મુસકની૦
બાંસુરી બજાયકે તાન સુનાયકે,
રસ બસ કિની રસિક બલ લૈયે. મુસકની૦
પ્રેમાનંદકે બિસરત નાંહી,
લગ રહી સુરત મિલન કબ જૈયે. મુસકની૦

પદ ૩ જું.

નેન મોહે મારે રસિક રતનારે. નેન મોહે૦
નીકસે આરકે પાર કરેજે,
અતિ અનુરાગ સહિત અનિયારે. નેન મોહે૦
ઉપજત પીર નીર ભરી આવત;
બિનુ દેખે ચંચળ દોઉ તારે. નેન મોહે૦
ઓખદ મુરી અંગ નહીં લાગત,
કોટિક બૈદ મિ.લિ પચિ હારે. નેન મોહે૦
પ્રેમાનંદકે દરદ દીલોદા,
જાનત શામ પ્રિતમ પટવારે. નેન મોહે૦

પદ ૪ થું.

એરી નંદલાલ દેખો બિનુ બાવરી. એરી૦ ટેક

સુંદર બદન કમળ દળ લોચન;
મન રોચન મોહન છબી સાંવરી. એરી૦
મોર મુગટ ગુંજામની ભૂષન;
પિત બિસન ઓઢે કારિ કામરી. એરી૦
ચંચળ ચતૂર મધુર મીઠી બોલની,
ચલત ચાલ નંદલાલ ઉતાવરી. એરી૦
પ્રેમાનંદ ઘનસ્યામ છબીપર,
તનમન પ્રાન કરત નો છાવરી. એરી૦

પદ ૧ લું હોરી.

મેંતો કેસૈ ખેલું અબ સાંવરે બિના હોરી. મેંતો.
કાંપે છીરકુ રંગ સ્યામ વિના, મૃગમદ કેસર ઘોરી. મેંતો.
કેસે મેં પેરૂં સોરંગ ચુનરિયાં, ભુખન કેસેં સજ્યોરી. મેંતો.
નિરખન હાર બિદેશ બિલમ રહે, સુરત બિસારીહેમોરી. મેંતો.
પ્રેમાનંદ કહે લગત લાલ બિના, સુનો બ્રજ સંગ રોરી. મેંતો.

પદ ૨ જું.

વોમેં બ્યાકુલ બન બન સાંવરે બિના ભાઇ, વોમેં બ્યા૦ ટેક૦
આઇ બસંત સંદેશો ન આયો, નિઠુર રહો કહાં છાંઈ. વોમેં૦
મોરે અંબ કદંબ કોકીલા, કુહુકત લુક સવાઇ. વોમેં૦
ફૂલેકે સુનાહરનખ સમ, દેખત જીયરા ડરાઇ. વોમેં૦
પ્રેમાનંદ ઘનશ્યામ વિના મોરો, સંસકી સંસકી જીયાજાઈ. વોમેં૦

પદ ૩ જું.

ઘનસ્યામ વિના મોહે, નાંહિ સૂખ સેજ;

ઘન સુંદર સદન[1]સુમન[2]કી સજ્યા, લાગત માનું પરેજ[3].ઘનશ્યામ૦
ચંદન ઈંદુ[4]કીરન મલયાનળ, માનું હું તાસ જરેજ. ઘનશ્યામ૦
કોયલ કુહુક સુનિ સુનિ મોરે, ફાટંત ફટકી કરેજ. ઘનશ્યામ૦
પ્રેમાનંદ પિયા બિન જીયરા, ધીરજ નાંહી ધરેજ. ઘનશ્યામ૦

પદ ૧ લું. રાગ ઠુંમરી.

હાંરે તુમસે કોન પિયા જીયા જોરેરે. તુમ૦
નેહ લગાય કે દેત હો છેહા, હારે નિરદઇયાં કનૈયા મોરેરે. તુમ૦
જો પ્રિત કરે સોઇ પસ્તાવે, હારે વાકું તજી જાત ઓર ઠોરેરે.તુમ૦
કરી શ્યામ વાકીહોય કોન ગતિ, હાંરે વાકુંનહીં ચેન નિશ ભોરેરે.તુમ૦
પ્રેમાનંદકે નાથ તેરી બોલની, મારે ચિતવની કારજવા કોરેરે.તુમ૦

પદ ૨ જું.

રે તુમસે કોન લગાવત સ્નેહારારે; તુમસે.
જો સાવરેતુમસે નેહ વગાવે, હાંરે વાકું અધવચ દેત છેહરારે. તુમ૦
નિશદિન[5]તલપત જાત જનમ સબ, હાંરે વાકુંનહીં ચેન બન ગેહરારે.તુ૦
બાત શામ બિનાઓર નભાવે,હારે સોતો મરતરટત જ્યુંપાપિ દેહરારે.તુ.
બેદરદી ઘનશ્યામ નાથ તુમ, હાંરે પ્રેમાનંદ કરી રાખી ઉર તેહારેરે. તુ૦

પદ ૩ જું.

રે મતલબ કે યાર કનૈયારે. મત. ટેક૦
કરત જતન કોટિક મતલબ હિત,હાંરે નાચત બનબન કર થઇયાંરે. મત૦
સબ બ્રજ બનિતા આપપર કીની, કરી પ્રેમ પ્રીત બલ ભૈયારે. મત૦

---

૧ સદન=ઘર. ૨ સુમન=ફુલ. ૩ પરેજ=કેદખાનું. ૪ ઈંદુ=ચંદ્ર. ૫ નિશદિન=નિરંતર.

મતલબ સરિગયે તજ દૂરી, હાંરે ના આઈ દયા નિરદૈયાંરે. મત૦
પ્રેમાનંદ કે નાથજી તુમકું, હાંરે ને બને કછુ કૈયારે. મત૦

પદ ૪ થું.

રે ભલા લેજ્યોરે શામ શુધ મેરીરે; ભલાં. ટેક૦
તુમ બિના બિરહા દેત મહાદુખ, હાંરે જેસે બકરીસિંહબનઘેરીરે. ભ૦
દીન[6] નહીં ચેન રેન[7] નહીં નીંદ્રા[8], હાંરેએકલગીહેરટના શામ તેરીરે. ભ૦
દયા દિલ ધારી બિસારી ઓગુન[9], હાંરેકરી કરૂણા કમળ દ્રગ[10] હેરીરે. ભ૦
પ્રેમાનંદકે નાથજી મેં તો હાંરે તેરી ચરન કમળકી ચેરીરે. ભલા૦

પદ ૧ લું.

રાગ ધન્યાશ્રી ઠુમરી.

નેહરા લગાઈ રહે દૂર, ભલા સાંવરિયા છેલારે; નેહરા. ટેક૦
નંદકુંવર બિના કલ ન પરે અબ, ભઈ બિરહા ચકચૂર. નેહ૦
રેન દિના મોહે વિરહા સતાવે, મેં તો મરૂંગી ઝૂર. નેહ૦
મેરે દુખકી કોન કહે જાય, સુંદર શ્યામ હજૂર. નેહ૦
પ્રેમાનંદ કે નાથકું સજની, લાવો બોલાયે જરૂર. નેહ૦

પદ ૨ જું.

સાંવરિયા સુખ દેનરે, દગા દેગયો; સાંવરિયા. ટેક૦
સાંવરા સલોનાં બડીબડિ અંખીયા, બોલત અમૃત બેન. સાંવ૦
બોલિ મધુર મુખ પ્રિત લગાઇ, જીયરા હમરા લેન. સાંવ૦
બિન દેખે અબ રહ્યો હુન જાઈ, પરત નહીં પલ ચેન. સાંવ૦
પ્રેમાનંદ ઘનસ્યામ બિના મોહે, બિરહ સતાવે દિનરેન. સાંવ૦

---

૬ દિન=દિવસ. ૭ રેન=રાત્રી. ૮ નિંદ્રા=ઊંઘ. ૯ ઓગુન=અવગુણ. ૧૦ કમળ દ્રગ=કમળ જેવી આંખો.

પદ ૧ લું.

રાગ ભૈરવી ઠુમરી.

પન ઘટવા ઠાટો છેલવા, છેલવા કે અબખેલવા; પન. ટેક૦
કેસે જાઉ ભરને જલ જમુનાં, સ્યામ પર્યો મેરે ગેલવા. પન૦
નંદરાયકો કુંવર કનૈયા, બોલત મોંસુ બેલ ફેલવા. પન૦
ગ્વાલ બાલ લે બિચ ડગર મેં, મોહન મચાયો ખેલવા. પન૦
પ્રેમાનંદકો પ્રભુ પકરી અંચરવા, રોકત મોકે રંગ રેલવા. પન૦

પદ ૨ જું.

મોહિરી તિલરી મોહન તેં લઇ, તેંન લઈ તબકાં ગઈ? મોહિ. ટેક
મેં જમુના તન મંજન આઇ, ઓર સખી સંગ નારઈ. મોહિ૦
ઉરસું ઉતારી ધરી ધરનીપર, બહુત બેર મોહે ના ભઇ. મોહિ૦
જાનિ બાત ઘાત સબ તેરી, મોહન તસ્કર તેં સઇ. મોહિ૦
પ્રેમાનંદકે નાથ અબ તોસું, નંદ બાવાકી સોહ દઈ. મોહિ૦

પદ ૩ જું.

અનવટવા લે ગયો છેલવા સાંવરો, સાંવરો કે કાન બાવરો; અ૦
મોર મુગટ પિતાંબર પેર્યો, ઓઢયો ઉપર કારો કામરો. અ૦
કુંજ બિહારી નીકારી ચરનસેં, છટક ગયો લે ઉતાવરો. અ૦
કાંસુ કહું ઓર કોઉ નહી, દુર રહ્યો નંદ સાવરો. અ૦
પ્રેમાનંદ ઘનસ્યામ છબીલો, છકયો છેલ નંદ રાવરો. અ૦

પદ ૪ થું.

કીન દેખ્યો મોહન ચોરવા, ચોરવા નંદ કીશોરવા. કીન૦
કર પકરી મેરો કંગના નિકાર્યો, લે ગયો કર બરજોરવા. કીન૦
હાથ હિયે ડારી હાર મેરો તોર્યો, પરસિ ઉરજ કઠોરવા. કીન૦
સનમુખ આય કે બદન બિલોકત, નટવર ચંદ જ્યું ચકોરવા. કીન૦

પ્રેમાનંદકો પ્યારો અબજ્યો મિલેતો, કરિ રાખું પ્રાનદોરવા. કી૦

પદ ૧ લું.

રાગ ઠુમરી.

હમારો પ્રિતમ પરદેશવા એરી એરી ગુઈઆં,
સંદેશવા ન આયો મેં કૈસી કરૂં ગુઈઆં. હમારો૦
આપ ન આયે ન પઠઇ પતિયાં[1],
શ્વેત[2] ભયે[3] શિર[4] કેશવા.[5] એરી એરી૦
ગોકુળકો પરિત્યાગ[6] કરી હરી,
મધુબન ભયેરી નરેશવા. એરી એરી૦
કર કર નેહ છેહ દેહ સટક્યો,
દયાતો ન આવી લવલેશવા[7] એરી એરી૦
પ્રેમાનંદકે નાથ કપટીકો,
પારહુ ન પાવે શિવ શેષવા. એરી એરી૦

પદ ૨ જું.

પતિયાં આઇ મધુબનતેં એરી એરી સઇયાં,
અપને સનેહી સ્યામ લખ ભેજી. પતિયાં૦
કરિ કરૂના પાતિ લખ પઠઇ, બિછુરે સ્યામતા દિનતે. એરીએરી૦
ધાઈ આઈ ગોપી કંઠ લે લગાઇ, બહતહે નીર નેનનતે. એરીએરી૦
પુછતિહે કુશળાઇ નેહ બસ, બિકલ હોત તન મનતે. એરીએરી૦

---

૧ પતિયાં=પત્ર. ૨ શ્વેત=સફેદ ૩ ભયે=થયા. ૪ શિર=માથું. ૫ કેશ=વાળ. ૬ પરિત્યાગ=છોડવું. ૭ લવલેશવા=જરા.

પ્રેમાનંદ ગોપિ ભઈ બ્યાકુલ, બિરહ બિથાકી જરનતે. એરીએરી૦

પદ ૩ જું.

ઉધો કહો બતિયાં ગરિધરકી હાંરે હાંરે,
કમલ નયન કેસેં રાજત મધુપુર. ઉધો.
કેસો નેહ મધુપુરકી નારીકો, કેસીહે પ્રીત હરિવરકી. કમલ.
સંધ્યા ભોર[3]મહિ માંખન લેલે, આવતિહે ઘરઘરકી. કમલ.
કબહુ ઉચારત હે હરિ બતિયાં, જેસો મનદમતિ હરકી. કમલ.
પ્રેમાનંદકે ગોપિ હરિકુ સંભારત, શુધ ભુલિ નિજપરકી. કમલ.

પદ ૪ થું.

ઉધો ક્રષ્ન કાંહે તેન આયે,
હમ હરિસુ કછુ બેર કિયો કહાં. ક્રષ્ન.
હમ એસી શ્રવને સુનિ ઉધો, અલાભ લાભ હરિ પાયે. હમ.
બડી કુલવાની ભઈ પટરાની, સબ જગ સુજસ ગવાયે. હમ.
કુબરી કુર કંસકી દાસી, તા સંગ હરિ લલચાયે. હમ.
પ્રેમાનંદકે નાથતે હમકું, લિખિ લિખિ જોગ બઠાયે. હમ.

પદ ૧ લું રાગ બિહાગની હોરી.

વોમેં કેસી કરૂં ઘર નાંહિ આયે મોરે કંથ. વોમેં.

---

3 ભોર=પ્રભાત.

ગ્રીષમ પાવસ શરદ રીતુ સબ બિતિહે શિશિર હીમંત[૪] વોમેં.
કેસુ ફૂલે આંબા મો'રે, આઇ હે નવલ વસંત; વોમેં૦
કુહકત કોકિલા કુંજકુંજ પ્રતિ, બિરહા જીયરા દહંત. વોમેં૦
પ્રેમાનંદ ઘનસ્યામ પિયા બિના, બિરહની અતી બિલખંત. વોમે૦

બારમાશી.

રાગ દીપચંદ.

બિછુરે ઘનશ્યામ સુંદર પિયા પ્રાન હમારે; બિછુરે૦ ટે૦
જેઠમાસ બિછુરે ઘનસ્યામ, બિરહા સતાવત આઠો જામ;[૩]
ફીરૂં બાવરી પરત ન ચેન, કરત વિલાપ બહન દોઉ નેન.
ડસી માનું કારે. બિછુરે૦
આયો અસાડ ગગન ઘન ઘોર, બોલત કોકિલ દાદુર[૪] મોર;
બરસત બુંદન ચલત બિયાર, આયે નહીં ઘર ધર્મકુમાર.
બિરહ તંન જારે. બિછુરે.
શ્રાવણ સબ સખી કરત સીંગાર, પહિરે ભુખન બિબિધ પ્રકાર;

---

૪ હેમંત=માગસર અને પોશ એબે મહિના હેમંતના.
શિશિર=પોષ અને મહા. એબે મહિના શિશિરના.
શરદ=આસોને કારતક.
પાવસ=વર્ષા. શ્રાવણ ભાદરવો.
વસંત—ગ્રીષમ=વ્રષભ અને મિથુન રાશિના સૂર્ય હોય ત્યાં-
સુધીનો જે સમયતે. ઉનાળાના ચાર મહિનામાં પહેલા
બેતે વસંત રૂતુનાને પાછલા બે ગ્રીષ્મ રૂતુના.

મોસી અબલા ફિરત ઉદાસ, નાથ વિના અબ ભઇ હું નિરાસ.
દરદ તન ભારે. બિછુરે૦
બરસત ભાદો[૫] ઝિમિક ઝરલાઇ, ભરગઇ સરિતા[૬] તાલ તરાઈ;
દમકત દામિનીનિસિ અંધિયારી, કેસિ કરૂં ઘનશ્યામ બિનારી.
બહુત દોઉ તારે. બિછુરે૦
કુવારહી કરકર સોચ ઝુરાની, ચિતવત પંથ બહત દ્રગ પાની;
શ્યામ ન આયે ન પઠઇ પાતી, યહ દુખ જરત રેન દી છાતી.
મેં કરી હું કહારે. બિછુરે૦
કાતિક ઘરઘર મંગળ ચાર, દિપમાળ[૧] જુરિ દ્વારહિ દ્વાર[૨];
બિહરતિ અપને પિયા સંગ નારી, ઝુરતિ હું મેં બિનિ ગિરધારી.
આયે નહિં પ્યારે. બિછુરે૦
અગહન આવન કહ ગયે મિત, યહ અપસોચ કરત નિતચિત.
કાનહિ ચુક બિસારી શ્યામ. વિલમે કોન સંગ પુરન કામ.
મોહન મતવારે. બિછુરે૦
પુસ[૩] હિ પરત તુસાર[૪] અસંત,[૫] બિરહ બિથા[૬] કોન આવે અંત;
મદન[૭] સતાવત સગરિ રેન, ભરત ઉસાસ બહુત દોઉનેન.
નાથ ભરે ત્યારે. બિછુરે૦
માઘ કંપત તજા જાડન જોર, સેજ નહીં પિયા ધર્મકિશોર;

---

૫ ભાદો=ભાદરવો. ૬ સરિતા=નદી.

૧ દિપમાળ=દીવાનીહાર. ૨ દ્વાર=બાર. ૩ અસંત=બહુ. ૪ તુસાર=ટાઢ. ૫ પુસ=પોષ. ૬ બિરહબિથા=વિયોગનું દુઃખ. ૭ મદન=કામદેવ.

કમળ નયન ઘનસ્યામ સુજાન, કબમિલિ હે મોહે જિવનપ્રાન.
દયા દિલ ધારે.　　　　　　બિછુરે૦
ફાગુન આયો ફૂલે પલાશ, દેખી તરૂનિ મન ઉપજત ત્રાસ;
નાહર નખ સમ લગત કઠોર, બિરહની રૂદય બિદારન જોર.
લગત અનિયારે.　　　　　　બિછુરે૦
ચૈતહિ ચિંતા ઉપજિ હે ભારી, બિતિ બસંત ન આયે બિહારી;
કોન ઉપાય કરૂં મેરી આલી, કવયો મિલેગે સ્યામ બન માલી.
જગત ઉજિયારે.　　　　　　બિછુરે૦
આયો બૈશાખ ઉઠિ તન પિર, કૈસેકે ધરૂ સ્યામ બિનું ધીર;
યહ અવસર જો મિલે મહારાજ, પ્રેમાનંદ સરે સબ કાજ.
બાંહ ગલે ડારે.　　　　　　બિછુરે૦

પદ ૧ લું.

રાગ ઠુમરી.

સંદેશવા કહિયો કનૈયા સું;　　સંદેશવા૦ ટેક.
પત્ર લખત બલિરામ સ્યામ પેં,
જાય કે દુત દૈયો મોરે ભૈયા સું.　　સંદેશવા૦
બિરહ જગાય લગાય કે પ્રિતિ,
જાય બિદેસ બસે નિરદૈયાં સું.　　સંદેશવા૦
એદિન તુમકું બિસર ગયે કેશવ,
ફિરત વિદેશ ઉઠાય કનૈયા સું.　　સંદેશવા૦
પ્રેમાનંદકે અનુજ નેહ બસ,
બહત નેન ભરી આવત હૈયા સું.　　સંદેશવા૦

પદ ૨ જું.

લગની ઘનશ્યામ સેં લાગીરે; લગની૦ ટેક.
ફિરત ઉદાશ આસ તજી જગસોં,
રેવતિ રમન અનુજ અનુરાગી. લગની૦
મોસિમ મંદમતિ નહીં કોઉ,
તજિ સુખપુંજ લિયા દુઃખ માગી. લગની૦
જાનિ અસાર કુટુંબ પરીબાર કું,
ધન ધનશ્યામ છાંડિ ભઇ ત્યાગી. લગની૦
પ્રેનાનંદકે નાથ નેહ બસ,
કરત વિલાપ રામ બડ ભાગી. લગની૦

પદ ૧ લું.

રાગ ગોડી.

મારી વે સાંવરિયે મોહે નજર કટારી; ટેક.
મેં જો ઠાડીથી માઈ બિચલી અટારી.
આયો વો રસિલો છેલો પિયા ગિરધારી. મારી૦
મેરી શુધ તાકી પિયાને ગેદ ઉછારી;
નંદ જ્યુંકે લાલા મોહે નેનાં ભર મારી. મારી૦
નૈન બાન મારી શુધ જો બિસારી;
બિરહ કેદ રદ ગરદ કર ડારી. મારી૦
પ્રેમ સખીકે મોરે પીર ભારી;
સાંવરિયો મિલાવે મેંતો તાકી બલહારી. મારી૦

પદ ૨ જું.

લે ગયો મોહન મેરો જીયરો નિકાસી, ટેક.
સુંદર શ્યામ રસિક બ્રજબાસી,
ડારી ગયો મોપૈં મોહન ફાંસી. લે ગયો૦
બાવરી ભઈ મેંતો ફિર હું ઉદાશી;
બ્રજ કે લોક કરત મોરી હાંશી. લે ગયો૦
અબ જો મીલે પ્રિતમ સુખ રાશી;
હિયકો હાર[1] બનાયે રાખું પાસી. લે ગયો૦

પદ ૧ લું.

રાગ બિહાગ.

પોઢિયે સુખદેન સેજ[2]મેં, પોઢિયે સુખદેન;
શ્રી ઘનશ્યામ છબિલે મોહન, નિદ્રા વ્યાપિ તન. સેજ૦
રંગ મહોલકી અટાઘટા સમ, મનિ દિપક છબી એન;
સરસ સુમનકી સેજ સંવારી, નિરખી લાજ્યો હે મેન. સેજ૦
બાજત તાલ મૃદંગ તંબુરા, સુનિ ઉપજત સુખચેન;
ગાવત તાન બિહાગ ગુનિજન, સુભગ સોહાઈ રેત. સેજ૦
દુગ્ધ ફેન સમસેજ પલંગપર, શ્યામ કરો સુખચેન;
પ્રેમાનંદકે શિઘ્ર[3] ભોર[4] ઉઠી, દુહો જ્યું શામ ધોરિધેન. સેજ૦

પદ ૨ જું.

સેજ સંવારી શામા પ્યારી; સેજ૦

---

૧ હિયકોહાર=હૈયાનો હાર. ૨ સેજ=બીછાનું. ૩ શિઘ્ર=તુરત. ૪ ભોર=પ્રભાત.

ચુનચુન કલિયાં સેજ બિછાવતી,
પ્રેમ ફૂલકી બ્રકુભાન દુલારી. સેજ૦
મલિયાગરકો પલંગ મનોહર,
પાટિ હીર ભરી અતિ ભારી;
તાપર સેજ સુવારી સુમનકી,
ઓાછાડી ઝીની ચોતારી. સેજ૦
નાના વિધિકે *કુસુમ સુગંધી,
રચિ હે કુંજ ઝરોખા બારી;
ધૂપ રૂ દીપ સુગંધી ત્તરર,
ઉઠે તરંગે ન્યારી ન્યારી. સેજ૦
પલંગ સમીપ ફુંવારે છુટત,
શિતળ મંદ પવન સુખકારી;
પ્રેમાનંદ કહે ગ્રીખમ રીતુ બરનન,
પોઢત હે ઘનસ્યામ બિહારી. સેજ૦

પદ ૧ લું રાગ કલ્યાણ.

સલોનેં તેરે નેનરે શામલડા,
બિનુ દેખે નહીં ચેનરે. સલોનેં૦
ભ્રકુટિ[૧] કુટિલ[૨] કમળદળ લોચન;
ભવ મોચન મીઠે બેનરે. સલોનેં૦
ચીતવત હરત સંતાપ સકળ દુઃખ;
વ્રજ બનિતન સુખ દેનરે. સલોનેં૦

---

* કુસુમ=ફૂલ. ૧ ભ્રકુટી=ભમર. ૨ કુટિલ=કપટી.

બિનુ દેખે ચંચળ દ્રગ[3] રેખે;
કલ ન પરત દિન રૈનરે. સલોને૦
પ્રેમાનંદકે મન હર લીનો;
રસિક નેનકી સેનરે. સલોને૦

પદ ૨ જું.

બદનપર વારીરે બાલમજી;
થકિત ભઈ હું નિહારીરે. બદન૦
લટપટી પાગ તિલક કેસરકો;
કુંડલ મકરા કારીરે. બદન૦
નિરખી બદન કમળ સુખદાયક;
મગન ભઇ બ્રજ નારીરે. બદન૦
ઉરપર હાર સુભગ ભુજ બંધન;
કર કંકન છબી ન્યારીરે. બદન૦
ગજ[4] ગતિ ચાલ દેખી અતી આનન;
પ્રેમાનંદ ઉર ધારીરે. બદન૦

પદ ૩ જું.

સોહત ગિરિધરન રે સજની;
દેખરી મોહન મન હરન. સોહત૦
સોરંગ પાગ બિચ મોર ચંદ્રિકા;
કુંડલ લટકત કરન. સોહત૦
ચંદન ઓર હાર ઉર ઉપર;

---

૩ દ્રગ=આંખ. ૪ ગજ=હાથી.

સુંદર શામળ બરન. સોહત૦
કટિપટ પિત અધર ધરિ મોરલી;
ગોપિજન મન હરન. સોહત૦
પ્રેમાનંદકે નટવર નાચત;
ધરત પરન ગત ચરન. સોહત૦

પદ ૪ સું.

દિવાની કર દિનિરે શ્યામલડે;
શુધ બુધ મોરી હરલીનીરે. દિવાની૦
હું જો ગઈથી જમુના જલ ભરવા,
સુનરે સખી પરવીનીરે. દિવાની૦
આય અચાનક નિકટ[1] સાંવરે;
નેનકી સેનન કિનીરે. દિવાની૦
લોચન ચાર ભયે જબ રસબસ;
પલક પરસ્પર ખીનીરે. દિવાની૦
પ્રેમાનંદ મિલે હસિ મોહન;
મગન ભઈ રંગ ભિનિરે દિવાની૦

પદ ૧ લું. રાગ ઠુમરી.

કર ગયો શ્રીકૃષ્ણ મૈયાં માંખન ચોરી,
સુન[2]જસોદા તેરે લાલકે કરની;
દધિ મેરો ખાય મટુકિયાં ફોરી. કર૦
ધરી પીઠપર ચોકી ઉલુ ખર;
તાપર હરી ચઢયો બરજોરી[3], કર૦

---

૧ નિકટ=પાસે. ૨ સુન=સાંભળ. ૩ બરજોરી=બળાત્કારથી.

આપ ન ખાત ખવાવત મરકટ;
ઓર દેત લરિકન ભારી ઓરી. કર૦
પ્રેમાનંદકે નાથકું ગોપી;
ચિતવતહે જેસે ચંદ ચકોરી. કર૦

પદ ૨ જું.

અતહિ ચતુર મૈયાં મોહન પ્યારો,
આજુ છીપા ધર્યો દધિ માંખન;
ઘરખોને જહ ઘોર અંધારો. અતહિ૦
સૌઉ પહિચાન લિયો કરી કૌતક;
ધરી મુનિગન[૪] કરકે ઉજિયારો. અતહિ૦
ભરી રાખ્યો મુખ ભીતર ગોરસ;
મેં પકર્યો તબ આંખિમેં ડારો. અતહિ૦
પ્રેમાનંદકો નાથ સાંવરો;
યહ સમ ઓર ન કોઉ ધુતારો. અતહિ૦

પદ ૧ લું. રાગ લાવની.

પધારે વટપતન[૧] સ્વામી.
સહજાનંદ મહારાજ પુરન પુરૂષોત્તમ બહુ નામી. પધારે.
ચલે વરતાલ સેં અવિનાશી,
આયે કિયા મુકામ ગામ સાકરદે સુખ રાશી. પધારે.
સંગલે સેના અતિ ભારી,
ચતુર રંગની બલવાન લગતહે દેખત અતિ પ્યારી. પધારે.

---

૪ મુનિગન=મુનિનું ટોળું. ૧ વટપતન=વડોદરૂં.

પદા પ્રિતિ ઘોડે રથ હાતિ,[2]
શુરવિર મહા સુભટ દુરજન દેખિ કંપે છાતી. પધારે.
આયે ગામ છાનિ ગિરધારી,
પ્રેમાનંદ કહે સનમુખ આયે નૃપતિ[3] અસવારી. પધારે.

પદ ૨ જું.

દેખી હરી મગન ભયે સબહી.
ઉતરી ગજ[4] રથ ઘોડે પરસે પરે ચરન તબહી. દેખી.
બડા એક ગજ આગે આના,
બેઠો પ્રભુ ઇસ ગજપર યું કહે નારૂપંથ નાના. દેખી.
ચડે તેહી ગજપર બહુ નામી,
દુસરે ગજપર બેઠે શુક મુનિ મુક્તાનંદ સ્વામી. દેખી.
તિસરે ગજપર દોઉ ભાઇ,
પાંડે શ્રી રઘુબીર અવધપ્રસાદજી સુખદાઇ. દેખી.
ઓર મુનિ અગનિત સંગ આવે,
પ્રેમામંદ કહે રથપર કેતે કેતે પગ ધ્યાવે. દેખી.

પદ ૩ જું.

ચલે ગજ બેઠી મહારાજા,
બોલત જે જે ચોપનદાર બાજતહે બહુ બાજા. ચલે.
ચુંવર[5] શિર નાના સાહબ ઢોરે,
મંદ મંદ ગજ ચલત સંતકી ભીર ચહુ કોરે. ચલે.
છબી અતિ અદ્ભુત બીરાજે,

---

૨ હાતિ=હાથી. ૩ નૃપતિ=રાજા. (ગાયકવાડ).
૪ ગજ=હાથી. ૫ ચુંવર=ચમર.

કંચનકે બીચ કલશ અંબાડી કંચનકી છાજે. ચલે.
ચલતહે ઘોડે ગજ આગે,
પીછે પાલખી પેદળ રથ છબી બહુતનકી લાગે. ચલે.
રૂપ ઘનશ્યામકો અતિ સોહે,
પ્રેમાનંદકે નિરખી કોટિક મનમથ[૬] મન મોહે. ચલે.

પદ ૪ સું.

બજતહે બાજે બહુ આગે,
પણુવ દુંદભી ગોમુખ ઘોંસા બહુ તનકી લાગે. બજત.
સનાઇ પડગમ ડફ ભેરી,
સુનિ તાસેંકી સોર દોરીજન આગે સબ શહેરી. બજત.
ઉડતહે નિશાન પચરંગી,
દોરત ઘોરે ધૂમત નેજા બાજત રણુશીંગી. બજત.
બજાવે ઝાંઝ મૃદંગ ગાવે,
પ્રેમાનંદ છબી નિરખી આનંદ અંગ નહીં માવે. બજત.

પદ ૫ સું.

કીયો જબ પ્રવેશ પુર માંઇ;
ખબર સુનિ પુરવાસી ભાવિક ધાયે હરખાઈ. કીયો.
ઠાડે સબ સનમુખ કરજોરી,
થકિત ભયે લખી રૂપ ભૂપ[૧] હરિ ધર્મ કુંવર કોરી. કીયો.
ભલે તુમ આયે બહુ નામી,
બહુત દિનકે પ્યાસે લોચન સુફળ કીયે સ્વામી. કીયો.
કહત યું પુરજન[૩] મન હરખી,

---

૬ મનમથ=કામદેવ. ૧ ભૂપ=રાજા. ૨ પ્યાસે=તરસ્યા.
૩ પુરજન=ગામના માણસ.

પ્રેમાનંદકે નાથ પધાર્યે જાની અંતરકી. ફીયો.

પદ ૬ ઠું.

ચલી જાય આગે અસ્વારી,
હરિમુખ નિરખન રાજ મારગમેં ભીર[૪] ભઈ ભારી. ચલી.
અટારી ચડી સબ પુર નારી,
નિરખે શ્રી મહારાજ બદન છબી લેતિહે બલિહારી. ચલી.
મુદિત[૫] મન કુસુમ[૬] કળી બરખે,
ભગો સુફળ અવતાર આજ યું બોલતિ મન હરખે. ચલી.
નિગમ કહે નેતિ નેતિ જાંઇ,
પ્રેમાનંદકે નાથ સો આયે વટપતન માંઇ. ચલી.

પદ ૭ મું.

લીહો ભરી લોચન ઉર લાઉ;
હોઈહે દુર્લભ દરશન કરિહો ફરિ મન પસતાઉ. લીહો.
પુરૂષ યહ પુરાન અવતારી;
ધર બેઠે ચલે આયે મુરત લેહો ઉરધારી. લીહો.
શ્રષ્ટીકો કારન હે એહી;
અનંત જીવ ઓધાર કાજ ધરી સુંદર નર દેહી. લીહો.
એસી સબ શુધ ભાવ વારી,
પ્રેમાનંદ મહારાજકો મહિમા ગાવત પુર નારી. લીહો.

પદ ૮ મું.

ચલત હરી ચિતવત ચહુ ઓરે;

---

૪ ભીર=ભીડ. ૫ મુદિત=આનંદવાળું ૬ કુસુમ=ફુલ.

ઝુક રઈ સુંદર ભુવન[1] અટાકી ઘટા ચહુ કોરે. ચલત૦
ભામિની[2] ઠાડી[3] સબ હોરે;
કરિ પ્રનામ કરિ કુસુમ માલ લેઇ ડારતિ હે હોરે. ચલત૦
હસિ મુખ મંદ મંદ સ્વામિ;
આનંદ ઉપજાવત હે ઊંચે ચિતવિ બહુનામી. ચલત૦
ચલત જબ નૃપ દ્વારે આયે;
પ્રેમાનંદ કહે નિરખી ભૂપતિ સનમુખ ઉઠ ધાયે. ચલત૦

गुजराती भाषानां कितनो.

પદ રાગ ધોળ.

મહારાજ આજ વરતાલથી આવશે,
સંગે લાવશે સંત સમાજ; મોહનવર પધારશે. ૧
જયાં કહે લલિતાને વાતડી,
આવ્યો કાગળ દિવસ વિત્યા સાત; વાંચી ઠરી છાતડી. ૨
અક્ષર કાગળમાં ઉત્તમ ભૂપના,
કાગળ અવધિ પૂરી થઈ આજ; દર્શન સૂખ રૂપના. ૩
સાત દિવસે મહારાજ સંત આવશે,
લિખ્યા વરતાલથી સમાચાર; જરૂર પધારશે. ૪
આવી માણકી દાદાના દરબારમાં,
નિરખ્યા સહેજાનંદ ભગવાન; સોભે અસવારમાં. ૫
પ્રેમાનંદ કે' ગઢપૂરવાસી આવિયા,
લાવ્યા ભેટ સામગ્રી હાર; વાલાને પેરાવિયા. ૬

પદ ૧ લું.

ઉતર્યા માણુકિથી અલબેલડો,
ધર્મ કુંવર ડોલરિયો દિવાન, શોભે રંગ રેલડો. ૧
રૂડો ઓરડો વાસુદેવ દેવનો,
લાવો બિછાવણાં રંગ રેલ, તાલ રાખો ટેવનો. ૨
શોભે ઓસરી ઉત્તરા દરબારની,
બેઠા ગાદી તકિયે રંગ રેલ, શોભા કહું ત્યારની. ૩
લિંબ તરૂ તળે સભા સંતની,
ચોપાસે લાખુ હરિભક્ત, શોભા છે અત્યંતની. ૪
શોભે દિર્ગ સભા કોઈ ભાતની,
બોલ્યા સંત પ્રત્યે ધર્મલાલ, રસોઈ કરો ખાંતની. ૫
પ્રેમાનંદ કે' ઉત્તમ ભૂપ આવિયા,
થયો થાળ જમવાનો મહારાજ, ખબર પેહેલી લાવિયા. ૬

પદ ૨ જું.

વાલે શિખ દીધી સભા સાથને,
ઉઠયા નહાવા નારાયણ નાથ, મળ્યા ભરી બાથને. ૧
નાવા બેઠા ડોલરિયો દરબારમાં,
નહાતાં નિરખે છે નરનાર, તે ન રહે મનુ હારમાં. ૨
વર્ણિ મુકુંદ નવરાવે પ્રીતશું,
ચોળે અત્તર કરી કરી પ્યાર, વાલાને રસ રીતશું. ૩
નાહી પેહેર્યું પિતાંબર જોયું આંખડી,
ચાલ્યા જમવા સહેજાનંદ શામ, પેહેરી ચરણે ચાંખડી. ૪
બેઠા જમવા ઓરડે અલબેલડો, ૫

છત્રીશ વિંજન ધર્યાં આગળ થાળ, જમે રંગ રેલડો. ૫
પ્રેમાનંદ કે' બરફીને કંસાર છે,
હરિસો હલવો મોતુ સુંદર દળ, ભોજન સરસ સારછે. ૬

પદ ૩ જું

સાટા પેડા પતાસાંને ચુરમાં,
ગાંઠીયા ફુલવડી ઘેબર, ભજીયાં વડાં ખુરમા. ૧
રૂડાં શાક વંત્રાક વાલોળ વાલને,
પરવલ કારેલાં કંટાલાં શાક, જમાડ્યા ધર્મ લાલને. ૨
ટાંકો તાંદળીયો સુવા ભાજી છે,
કેરી કાચલી અથાણું કરેલ, ગોળ કેરી ઝાઝી છે. ૩
ભાત દાળ કઢી અનૂપ છે,
ચટણી પાપડ ફાફડા દુધ, સાકર સૂખ રૂપ છે. ૪
જમી ચળું કરી બિડિ લિધલી,
સંત પંક્તિ કરો તત્કાલ, આજ્ઞા એમ કિધલી. ૫
પ્રેમાનંદ કે' હરે શબ્દ કિધલાં,
આવ્યા પિરસવા નારાયણ આપ, મોતૈયા કર લિધલાં. ૬

પદ ૪ થું.

વારંવાર જમાડી દર્શન દિધલાં,
ફર્યા પંગતમાં પંચવાર, વળતી શયન કિધલાં. ૧
પોઢી જાગ્યા રાજેંદ્ર રળિઆમણો,
મતવાળો ડોલરિયો ભૂપાળ, કાનડ વર કોડામણો. ૨
વર્ણિ મુકુંદ અક્ષર ઓરડી આવિયા,

દિઠા ડોલરિયો દિવાન, શાકર જળ પાવિયા. ૩
સાંજે ઓરડે સભા કરી શોભતી,
ગાદી તકીયે રંગત પાટ, મૂનિ મન લોભતી. ૪
એવી સભા જોઇ શત્રુ હારિયા,
કામ ક્રોધ લોભ મોહ માન, મોત વિના મારિયા. ૫
પ્રેમાનંદ કે' દેશો દેશ પૂરના,
આવ્યા પૂજા કરવા હરિજન, દેશાંતર દૂરના. ૬

પદ ૫ મું.

હવે સાંભળજો એક વારતા,
પૂંજ્યા નારાયણ કરી પ્યાર, છબિ ઉર ધારતા. ૧
કાશ્મિર ઇંદુચંદન મરમિ કિધલો,
પેરી ડગલી સોનેરી સૂરવાળ, લાખેણો લાભ લિધલો. ૨
માથે પાગ બાંધી મુંગા મૂલની,
ઓઢી શાલ કટિ સેલુ સાર, શોભા સૂરજ તુલની. ૩
હવે કુંડળ પેરાવો કરણમાં,
પેર્યો કંદોરો કટિલંક સાર, તોડા જુગલ ચરણમાં. ૪
વેઢ વિંટી કડાં સોના સાંકળાં,
પોંચી ઊતરી નંગ જડેલ, જોવા જન આકળા. ૫
પ્રેમાનંદ કે' પેહેરાવી ફુલ હારને,
પછે આરતિ ઉતારી કરી પ્યાર લહે કોણ પારને. ૬

પદ ૬ ઠું.

એવી પૂજા કરી પાયે લાગિયા,

આ મૂર્ત્તિ અખંડ રહેજો ઉર, એ વર અમે માગિયા. ૧
હવે વસ્ત્ર ઓઢાડો સંત વાલને,
સર્વે ફેલ મેલાવ્યા તત્કાળ, ઓળખાવ્યા ધર્મ લાલને. ૨
ધન્ય ધન્ય સત્સંગી સાથને,
પૂજ્યા ધર્મ કુંવર કરતાર, મોહન સૂખ પાથને. ૩
ધન્ય ધન્ય ઘેલા ગઢપૂર ધામને,
ધન્ય અભય પુત્ર ઉત્તમ રાય, રાખ્યા ઘેર શામને. ૪
એવી લિલા તેર દિવસ કિધલી,
કરે પંક્તિ જમાડે સાધુ નિત્ય, લિલા લખી લિધલી. ૫
પ્રેમાનંદ કે' ગઢપૂર લોકને,
રહ્યા નારાયણ કરી નિવાસ, ટાળ્યા સંસે શોકને. ૬

પદ ૭ મું.

નિત્ય થાયે કથા સભા ગાવણાં,
કરે કથા નિત્યાનંદ નિત્ય, પુસ્તક લઈ રળિયામણાં. ૧
ધન્ય ધન્ય નિત્યાનંદ નામને,
વાંચી રાજી કર્યા ભગવાન, ધર્મ તનય શામને. ૨
હાથ જોડી સત્સંગી બોલીયા,
ઘેર ચાલ્યા ફરવા મેલો સંત, દે સિખ ઘણા ડોલિયા. ૩
એમ કરતાં દિવશ બહુ વિતિયા;
જાવો ફરવા સંતો ઉરવીર આજ, અરિ તમે જિતિયા. ૪
ચોરિ આદિક નિયમ ધરાવજો,
કરી વાત્રુ કથા દેશો દેશ, સમૈયે વેલા આવજો. ૫

સંત ફરવા ગયા દેશ દૂરમાં,
લખી શોભા ચરિત્ર ગુણ ગાન, પ્રેમાનંદ હજુરમાં. ૬

પદ રાગ ગરબી.

ધન ધર્મ કુમાર, વારંવાર ધનસ્યામને જાઉં હુંતો વારણે,
ફરી ધર્યો અવતાર, કૃષ્ણ કૃપાનિધિ પ્રગટ્યા નિજજન કારણે.ટે
ધર્યો કૃષ્ણ અવતાર શ્રી મહારાજે,સુખ દેવા શ્રી ગોપીજનને કાજે
કર્યું વિઘન અસુરે ઝાઝે. ધન. ૧
પછે દૈત્ય સમૂહ હરિયે સંહાર્યો, વાલે અવનિ ભાર સર્વે ઉતાર્યો;
પાછો ધર્મ કુળે અવતાર ધાર્યો. ધન. ૨
શુભ કૌશળ દેશમાં જન્મ ધરિ, શુભ સરવરિયા દ્વિજ ઘેર હરિ
તજ્યું કુટુંબ તે વરણિનો વેશ કરિ. ધન. ૩
ફર્યા દેશ વિદેશ વિકટ જાગે, સર્વે તિર્થ પાવન કર્યા અનૂરાગે;
આવ્યા સોરઠ પ્રેમાનંદ ભાગે. ધન. ૪

પદ ૧ લું

ધન ધન લિલા, એક રસનાયે શું વરણવું અંત ન આવે;
કરી સોરઠ માંહે, સેષ સારદ નારદ પાર ન પાવે. ટેક.
આવ્યા ફરતા દૂરગપૂર બહુ નામી,ખોલતાં નિજજનનાઅંતરજામી;
વસ્યા ગઢપૂર કરૂણા કરી સ્વામી. ધન. ૧
કિધિ કૃપા ઉત્તમ નૃપને માથે, નિજ ભક્ત જાણીને ઝાલ્યો હાથે;
કર્યું પાવન તેનું મંદિર નાથે. ધન. ૨
જેમ રહેતા નંદ ઘેર કરી પ્રિતે, તેમ રમવા જમવા રસરિતે;
વાલો વરસ્યા કૃપારસ નિત નિતે. ધન. ૩

નિત સાથે લઈ મુનિના વૃંદ, કરે લિલા દૂરગપૂર સૂખ કંદ;
બલિહારી જાયે પ્રેમાનંદ. ધન. ૪

પદ ૨ જું.

ધન ગઢપૂર ધામ, એક રસનાયે મહિમા કવિ શું વર્ણન કરે,
ધન ઉત્તમ નરેસ, પ્રિત કરી હરિ વસ્યા નિત જેને ઘરે; ટેક
જેનું શિવ બ્રહ્માદિક ધ્યાન ધરે, જેને માહા મુનિવર ખોલતાજ ફરે;
જેનાં રાધા રમા પણ જતન કરે. ધન. ૧
જે અખિલ ભૂવનના એક સ્વામી,
જે અક્ષર ધામ તણા ધામી;
તે વસિયા ઊત્તમ ઘેર બહુ નામી. ધન. ૨
અતિ સુંદર મૂર્ત્તિ સોભે નાથ,
કરે લિલા મૂનિ હરિજન સાથ;
નિત જમે જમાડે મૂનિ નિજ હાથ. ધન. ૩
ધન નૃપ ઊત્તમનો દરબાર,
જ્યાં પ્રગટ બિરાજે જગ આધાર;
જોઇ પ્રેમાનંદ જાયે બલિહાર. ધન. ૪

પદ ૩

ધનધન ધરણિ, ઊત્તમના દરબારની વાત નવ જાયે કહી,
અતિ મૂક્તિ રૂપ, ચરણ કમળ અંકિ તજે રજ પરસી રહી. ટેક.
ધનધન અતિ પાવન ઓસરિયું,
નિત રાગ રંગ કથા રસ ભરિયું;
વાલે ગોલોક બ્રહ્મ મોહોલ તૂલ કરિયું. ધન. ૧
સોભે વસ્ત્ર આભૂષણ અંગ ધરતાં,

ઘોડા ખેલાવે લિમ્બ તરૂ ફરતાં;
થાયે નેણા સિતળ દર્શન કરતાં. ધન. ૨
ધન સજ્યા હરિ જ્યાં વસે વાસ,
ધન ચોક મૂનિ જ્યાં રમે રાસ;
કરી વાતુ હરિયે છાયો આકાશ. ધન. ૩
ધન કેસર ચંદન ચરચિ અંગે,
ફુલ હાર તોરા ધરી ઊમંગે;
પ્રેમાનંદ કે' રમે મૂનિવર સંગે. ધન. ૪

પદ ૪ મું.

ધન દૂરગનગર, શેરીયે શેરીયે વિચર્યા સહેજાનંદજી,
ધન ઉન્નત ગંગા, ખળખળીયે નિત્ય નહાતા આનંદકંદજી. ટેક,
ધનધન ગઢપૂરની ધરણિને,
ધન નરનારીની કરણિને;
હેતે નિરખ્યા સહેજાનંદ વરણિને. ધન. ૧
ધનધન ધરણિ લક્ષ્મિ વાડી,
વાલો ઘોડે બેસીને જાતા દહાડી;
ત્યાં જાતા જીવણુ મેવા જમાડી. ધન. ૨
ધનધન ભૂમિ રાધા વાવ્ય તણી,
ત્યાં જાતા વાલો અતિ બણીરે ઠણી;
પોતે ખોદાવી કરી પ્રિત ઘણી. ધન. ૩
નાવા જાતા નારાયણ જે ઘાટે,
રથ હાંકતા હરિવર એ વાટે;
પ્રેમાનંદ કે' સંભારતા હૈયું ફાટે. ધન. ૪

પદ ૫ મું.

ધન ઊત્તમ ભૂપ, અતિ જતને ઘેર રાખ્યા સહેજાનંદ હરિ,
નવ દુખવ્યા જરી, ફુલ તણી પેરે રાખ્યા અતિ પ્રિત કરી. ટેક.
જમાડતાં ભોજન કરીને પ્યારા, પહેરાવતાં વસન જરકશી સારા;
અંગો અંગ ધરાવતાં આભૂષણ ન્યારા. ધન. ૧
ધન ઉત્તમના પરિવારને, જેણે રાજી કર્યા કિરતારને;
વાર્યું હરિપર ઘરબારને. ધન. ૨
ધન જન્મ ધર્યાનું ફળ લીધું, ધન સર્વસ લઇ હરિને દીધું;
નૃપે એક હરિનું ગમતું કીધું. ધન. ૩
ધન વેચાણો હરિવરને હાથે, જ્યાં જાયે પ્રભુજીને સાથે;
પ્રેમાનંદ કે' કૃતારથ કીધો નાથે. ધન. ૪

પદ ૬ ઠું.

ધનધન ગઢરાજ, આજ સમે અવનિપર ધામ એવું નથી,
ધનધન દરબાર, ઉત્તમરાવનો પ્રભુજીયે કીધો પાવન અતિ; ટેક
જ્યાં લિળા કરી અતિ મહારાજે, નિજ એકાંતિક જનને કાજે;
એનો મહિમા ત્રિભૂવનમાં ગાજે. ધન. ૧
જ્યાં અખંડ બિરાજે હરિ અવિનાસી, શ્રી ગોપિનાથ રૂપ સુખરાસી,
આવે દર્શન કરવા ત્રિભૂવન વાસી. ધન. ૨
જેનાં મંદિર અતિ સોભા સૂર, કરે દર્શન તેના પાતક દૂર;
પામે ધર્મ અર્થ મોક્ષ જરૂર. ધન. ૩
સર્વે ધામ થકી એ અધિકધામ, સર્વે ધામ બિરાજે એ ઠામ;
પ્રેમાનંદ કે' મૂક્તિરૂપ કર્યું શામ. ધન. ૪

પદ ૭ મું.

ધન ધન હરિજન, ગઢપૂરના વાસીનો શું મહિમા કહું.
એ થકી અધિક, ચૌદ લોકમાં ન મળે કેની ઉપમા દઉં. ટેક.
મૂખ રટે સ્વામિનારાયણ નામને, દૃષ્ટિ આગે શ્રી ઘનશ્યામને;
વાર્યું ભૂપર ધર્મ અર્થ કામને. ધન. ૧
પડયાં મેલી ઘરનાં કામકાજને, નિરખે નેણાં ભરી શ્રી મહારાજને
પામે અતિ આનંદ તજી લોક લાજને. ધન. ૨
કરી ભોજન જમાડ્યા હરિજન હાથે,
નિત હાર પહેરાવે તોરા ખોસી માથે,
પ્રભુ જાયે ત્યાં ફરે સાથે સાથે. ધન. ૩
વાલે ધાર્યું હતું તે સર્વે સત્ય કીધું
સઉ નિજ જનને અતિ સૂખ દીધું,
પ્રેમાનંદે આ ફેર ભલું સૂખ લીધું. ધન ૪

પદ રાગ પરજ.

નેણામાં રાખું રે નેણામાં રાખું રે નાથજીને,
જતન કરીને મારા નેણામાં રાખું. ટેક.
શિવ સનકાદિક સૂક જેવા જોગિ,
હાંરે જેની વાટું જૂવે છે લાખું રે. નાથજી. ૧
છેલ છબિલાની મૂરતિ ઉપર,
હાંરે મારા પ્રાણ વારી વારી નાખું રે. નાથજી. ૨
નયણે નિરખી હરિને ઉરમાં ઉતારૂં,
હાંરે એના ગુણલા તે નિશદિન ભાખું રે. નાથજી. ૩

પ્રેમાનંદ કહે હરિ રસ અમૃત,
હાંરે હુંતો પ્રેમે કરીને નિત ચાખું રે. નાથજી. ૪

પદ ૧ લું.

અળગા ન મેલુંરે અળગા ન મેલુંરે નાથ તમને,
આંખલડીથી અળગા ન મેલું. ટેક.
મદન મોહન તારી મૂરતી જોઈને,
હાંરે મનડું થયું છે ઘેલુંરે. નાથ તમને. ૧
લોક કુટુંબ પરિવાર તજીને,
હાંરે મેંતો તમ સંગ બાંધ્યુંછે બેલુંરે. નાથ તમને. ૨
પ્રાણ જીવન તમે પાસે રહ્યાનું,
હાંરે મુને વચન દીધુંછે પેહેલુંરે- નાથ તમને. ૩
પ્રેમાનંદ કહે જોઈ જોઈ જીવું,
હાંરે તારૂં મોળિડું રંગનું ભરેલુંરે. નાથ તમને. ૪

પદ ૨ જું.

નહિ દઉં જાવારે નહિ દઉં જાવારે નાથ તમને,
આંખડલીથીરે નહિ દઉં જાવા. ટેક.
જીવની પેઠે જાળવીને રાખીશ,
હાંરે એક લગારે નહિ દઉં દુખાવારે. નાથ તમને ૧
મન ગમતારે ભોજન રાંધી જમાડું,
હાંરે લાવું સાકર નાંખીને દુધ પાવારે. નાથ તમને. ૨
શ્વેત અંબર અતિ ઝીણા લાવું,
હાંરે મારા પ્રાણ તમને પેરાવારે. નાથ તમને. ૩

જાવાનું તમે નાથ લીયો તો,
હાંરે પ્રેમાનંદના સમ છે માવારે. નાથ તમને. ૪

પદ ૩ જું.

આવાને આવારે આવાને આવારે રહેજો મારી,
આંખડલીમાં આવાને આવા. ટેક.
આવાને આવા મારા નાથ બિરાજો,
હાંરે મારા તનના તાપ બુઝાવારે. રહેજો મારી. ૧
ડોલરિયાને નિત હાર પેરાવું.
હાંરે રૂડા તોરા લાવું લટકાવારે. રહેજો મારી. ૨
અમૃત વેણુ સૂકોમળ નેણુ,
હાંરે રહું હાજર નિશદિન ગાવારે. રહેજો મારી. ૩
પ્રેમાનંદ કહે નાથજી આગે,
હાંરે રહું હાજર નિશદિન ગાવારે. રહેજો મારી. ૪

પદ. રાગ માડ.

ગુન્હા કરીને માફ હો, ગુન્હા કરીને માફ;
પધારો તે સહેજાનંદજી, હો ગુન્હા કરીને માફ. ટેક.
પ્રણામ છે ધર્મ તાતને, ભક્તિ માતને પ્રણામ;
પ્રણામ હો જેષ્ઠ ભ્રાતને, ઇચ્છારામને પ્રણામ. હોગુન્હા.
પતિ મેલ્યા પિયુ તમ કારણે, મેલી કુળ મરજાદ;
માતપિતા મૂકયા છે સ્વામિ, એક તમારે કાજ. હોગુન્હા.
ગરૂડ તજીને પાળા પધાર્યા, ગજ સારૂ માહારાજ;
એ રીતે તમે આવો દયાળું, કરવા હમારા કાજ. હોગુન્હા.
અમ જેવા તમને ઘણા, પણ તમો હમારે એક;

પ્રેમસખિ વિનંતી કરેછે, જો રાખો હમારી ટેક. હોશુન્હા.

પદ, રાગ પરજ, ગરબો.

કહાવે સંદેશો વ્રજનારરે, ઊધવજી સાથે;
થયા નિર્દય નંદ કુમાર રે, ઊધવજી સાથે. ટેક.
ઊધવ કહેજો એટલી, જઇને જીવણ પાસ;
દલાસે દુખિયા થયા, થયા કપટીને વિશ્વાસ રે. ઊધવ. ૧
ચૈતરે ચિંતા થઈ ઘણી, શાયો કરૂં ઉપાય;
વિજોગે વિલખી ફરૂં, મારા પાપી પ્રાણ ન જાય રે. ઊધવ. ૨
વૈશાખે વરસે ઘણી, ગ્રિષ્મ રૂતુની ઝાળ;
નિર વિના જેમ માછલી તેમ દુખિયા અમે ગોપાળ રે. ઊધવ. ૩
જેઠે જાણ્યું નહિ જીવવું, જાદવ વિના જરૂર;
દાહ દેવાને મેલજો, તમે વળી વેલો અકરૂર રે. ઊધવ. ૪.
નાવ્યા અષાડે નાથજી, ગરજ્યો મેઘ મલાર;
વિદેશે વિલખી રહ્યા, કોઈ મળીરે ઠગારી નાર રે. ઊધવ. ૫
શ્રાવણ વરસે સરવડે, બોલે ચાતક મોર;
કોકિલા કોકે ઘણું, મુને વિરહ સંતાપે છે જોર. ઊધવ. ૬
રેણ અંધારી એકલી, ગરજે ભાદુ માસ;
વિજળડી ચૌકા કરે, નહિ પ્રાણ રહ્યાની આસ રે. ઊધવ. ૭
આસા લાગી લાલની, જેમ શું ચંદ્ર ચકોર;
જીવણ જમના કાંઠડે, કેદી મળશો નંદ કિશોર રે. ઊધવ. ૮
કારતગ માસે કહાવીયું, કપટ વચન બળવિર;
દિવાળી દુઃખમાં ગઈ, નહિ આવ્યા સામ શરિર રે. ઊધવ. ૯

માગશર માસે નહિં મળે, મોહન સુંદર સામ;
પ્રાણસહિત અમે ત્યાગશું, ઊધવજી ગોકુળ ગામ રે. ઊધવ. ૧૦
પોસે પેહેરી ચાલશું, જોગણીયોનો જોગ;
આવીને જગાડશું, અમે મથુરા પૂરીમાં અલેખ રે. ઊધવ. ૧૧
માઘે મોહન કારણે મેલી લોકની લાજ;
જોગણ થઇ વ્રજવિનતા, તમે આવો જોવા વ્રજરાજ રે. ઊધવા. ૧૨
ફાગણ ફુલ્યો ફુલડે, ફૂલ્યા આંબા મોર;
વિરહણી અંતર વેદના, ફુલ્યા કેસુર જાના હેર રે. ઊધવ. ૧૩
અધિક માસે આવિયા, રામકૃષ્ણજ જોડ;
પ્રાણસનેહિ સામળે, પૂર્યા પ્રેમાનંદ નારે કોડ રે. ઊધવ. ૧૪

પદ, રાગ, ધોળ.

સાભળ સજની લિળા પૂરષોત્તમ તણી,
એક સમાની સંભળાવું અતિ સારજો;
સુક સનકાદિક ભવ બ્રહ્મા વાંસે ફરે,
જોવાને સાંભળવાનો ઘણો પ્યારજો. સાંભળ. ૧
ધર્મ કુંવર પ્રગટ થઇને પધારિયા,
પૂર્વથી પશ્ચિમમાં પૂરણ ચંદજો;
ગૂજર સોરઠ કંક દેશ બહુ વિચર્યા,
અક્ષરપતિ સંગ લઇ મૂકત મૂનિ વૃંદજો. સાંભળ. ૨
કંક દેશમાં અતિ પાવન એક પૂર છે,
દ્રગનગર શૂભ ઉન્મત સરિતા તિરજો;
કુળ સહિત પૂરપતિ શ્રી હરિનો દાસ છે,

અભય આતમજ ઉત્તમ નૃપતિ મહા ધિરજો. સાંભળ. ૩
ત્યાં રહીને શ્રી હરિયે બહુ લિલા કરી,
કહેતાં સાંભળતાં શેષ ન પામે પારજો;
પ્રેમાનંદ કહે આસપાસના ગામમાં,
રહીને પાવન કીધા બહુ નરનારજો. સાંભળ. ૪

પદ ૧ લું.

સાંભળ સજની નામ કહું તે ગામનાં,
બોટાદને કારિયાણી સારંગપૂરજો;
ઝિંઝાવદર ને કુંડળ નાગડકું સહી,
સુંદરીયાણું લોયા નૃપતિ સૂરજો. સાંભળ. ૧
એ આદિક જે ગામમાં રહીને નાથજી,
લિલા કરી તે કોઇથી નવ કહેવાયજો;
શેષ સારદ કવિ કોટિ થાકે લખી,
પાર ન પામે અનંત જન્મ વહી જાયજો. સાંભળ. ૨
લવ માત્ર લિલા કહું લોયા ગામની,
રહ્યા નિરંતર માસ બે સુધી ત્યાંયજો;
લક્ષાવધિ સાથે મૂનિ મૂક્ત હરિજન,
જમે જમાડે સ્વામિ મૂનિ દ્વિજરાજજો- સાંભળ. ૩
નિજ હાથે નિત શાક કરે વંત્યાકનાં,
મૂનિવર સારૂ મોહન આણંદકંદજો;
પોતે પિરસે પૂરૂષોત્તમ કરી પ્રિતશું
જમે ને નિરખી હરખે પ્રેમાનંદજો. સાંભળ. ૪

પદ ૨ જું.

વળી વખાણું શાકોચ્છવ લિલા કરી,
કરતાં જેણે નિરખ્યાં સુંદર શાકજો;
દ્વાદશ મણુતો એકાક્ષર વઘારમાં,
જોવા આવ્યા શિવ, બ્રહ્મા તજી નાકજો. વળી. ૧
ચિરિયું ચાર સુધારીને વંત્તાકની,
મેલે મોટા ભાડ માંહી ભગવાનજો;
લવણ મસાલો હલદી મરચા માવજી,
નિજ હાથે લઈ નાંખે કૃપાનિધાનજો. વળી. ૨
હલદીવાળા હાથ લુવે નિજ ધોતિયે,
શોભે સુંદર પિળે પટ પરિબ્રહ્મજો;
અક્ષરપતિ પૂરૂષોત્તમે નર વપુ ધર્યો,
જાણે મોટા મૂનિ એકાંતિક મર્મજો. વળી. ૩
શું વરણવું એ શાક તણા સવાદને,
રમા રાધિકા તે ડોલાવે શિશજો;
ભવ બ્રહ્માદિકને તો સ્વપ્ને ન મળે;
પ્રેમાનંદને પિરસે નિત જગદિશજો. વળી. ૪

પદ ૩ જું.

જમે જીવણજી શાક કરેલ નિજ હાથનાં,
સુંદર ઝીણી રોટલિયું સૂખ રૂપજો;
વખાણી વખાણી હરિ આપે સખાના હાથમાં,
પાસે બેઠા નિજ જન મૂની અનૂપજો. જમે. ૧
શાક પાક બિજાં અનંત ભાતના થાળમાં,

ષટરસ ભોજન ચાર પ્રકાર કેહેવાયજો;
ભક્ષ ભોજને લેહ્ય ચોસરા જમે હરિ,
નિરખી નિરખી નેણુ શિતળ થાયજો. જમે. ૨
જમી ચળુ કરી મૂખવાસ લઈ શ્રી નાથજી,
કટિ બાંધે કશી આડ સોડે લઈ ખેસજો;
પિરસે શાક પંગતમાં અતિ પ્રિત કરી,
મૂનિવરને હરિજનને નટવર વેશજો. જમે. ૩
આણુંદ રસ એમ નિત વરસે શ્રી નાથજી,
નિજ જનને સૂખ આપે આણુંદ કંદજો;
અતિ અદ્ય હરિ ચરિત્ર કરે નિત નિત નવા,
નિરખીને જાયે વારિ પ્રેમાનંદજો. જમે. ૪

પદ ૪ સું.

ધન ધન શું વર્ણવુંએ ભાયેગ લોયા તણાં,
ધન નારી ધન નૃપ સૂરો ભક્તજો;
અક્ષર પતિ શ્રી નારાયણને વસ કર્યા,
ભજ્યા હરિ કરી વેરી સર્વે જક્તજો. ધન. ૧
પરમ પૂરૂષ શ્રી નારાયણ નિત રમે,
જમે લોયામાં શ્રી ભક્તિ ધર્મ કુમારજો;
નિજ જનને ઘર આંગણે જઈ પગલાં ધરે,
દર્શન દેવા પ્રિતે પ્રાણ આધારજો. ધન. ૨
એક સમે લોયામાં ચંદ્ર ગ્રહણ થયું,
ભદ્રાવતિ નદિ નાવા પધાર્યા નાથજો;
અશ્વને શકટ જોડાવી શ્રી હરિ નિસર્યા,

મૂનિવરને હરિજન સૌ લઈ સાથજો. ધન. ૩
શરદ ઋતુમાં સિત તણું જોર અતિ ઘણું,
મૂનિવરને શ્રી હરિ તાપ્યા નાહીને તાપજો;
પ્રેમાનંદ કહે નાહીને પ્રભૂજી પધારિયા,
ગાજતે વાજતે અખિલ લોક પતિ આપજો. ધન. ૪

પદ ૫મું.

વળી વખાણું લિલા લોયા ગામની,
સુણતાં શ્રવણે પાતક પ્રલય થાયજો;
દૂર્લભ છે સૂરપૂર વાશી નરનારને,
વ્યાસ વિરંચી સુક નારદ નિત જાયજો. વળી. ૧
શ્રી હરિના બંધુ બે આવી ત્યાં મળ્યા,
રામપ્રતાપને નાના ઇચ્છારામજો;
ખબર સૂણી અતિ હરખે આવ્યા દેશથી,
ઘણેક કાળે ભેટયા સુંદર શામજો. વળી. ૨
લોચન ભરી નિરખ્યા અમોચન નાથને,
જેમ અતિ પ્રિતે નિરખે ચંદ્ર ચકોરજો;
ઓળખે ચિન્હ એંધાણી સર્વે અંગમાં,
બાળપણામાં દિઠા હતાં જે મોરજો. વળી. ૩
એમ લોયામાં રહીને બહુ લિલા કરી,
શેષાદિક કવિ કોટી ન પામે પારજો;
એક રસના એ અન્ય કવિ શું દાખવે,
મન ક્રમ વચને પ્રેમાનંદ બલિહારજો. વળી. ૪*

---

*આ ચિન્હ સુધીનાં કિર્ત્તનો રા. છગનલાલ વિ. માણે-કલાલ સુરતવાળએ મોકલેલ, તે ઉપકાર સાથે પ્રગટ કર્યાં છે.

પદ ૧ લું. રાગ ગરબી.

દરશન વિના અતિ અંતરેરે વાલા થાયછે ઘણી દાજરે.
નથી રેવાતુંરે.
વ્રહતણું મહારાજ દુખડું નથિ સેંવાતુંરે;
ખટકે છે અતિ નાથજીરે મરા ઉરમાંઇ એંધાણુરે. નથિ૦
વેધ્યાં નેણુને બાણુ સાલેછે નથી સેવાતુંરે; નથિ૦
બહુ હેતે બોલાવતારે વાલા મોહન દઇને માનરે. નથિ૦
દેતા દરશન દાન આવીને. નથિ૦
રમવા જમવા એકઠારે, વાલા મળતા કરિ અતિ હેતરે. નથિ
મરમતણા સંકેત સાંભરે. નથિ૦
કુટુંબ તે અમને માનતા તમે દિનાનાથ દયાળરે. નથિ૦
પ્રેમાનંદ પ્રતિપાળ આવોને. નથિ૦

પદ ૨ જું.

દુર્લ્લભ દરશન થઇ ગયા હવે ક્યારે મળસ્યો નાથરે;
સુખના સાગર[1]જીરે;
ભેટો ભુજ ભરી બાથ રસિયા રૂપ ઉજાગરજીરે;
દુર્લભ વાતુ મુખતણી વાલા સાંભળતાં સુખ થાયરે. સુખ૦
પરસે પાતક[2]જાયે તમને. રૂપ૦
જેજે ઠેકાણે બેસતા વાલા કરતા લટકાં લાલરે. સુખ૦
તેને મુખકે ભાલ[3]ઉરમાં. રૂપ૦
જ્યારે જીવન સાંભરે ત્યારે, દુખ તણો નહીં પારરે. સુખ૦
છાતી વજ્ર સાર ફાટે નહીં. રૂપ૦

---

૧ સાગર=દરિયો. ૨ પાતક=પાપ ૩ ભાલ=કપાળ;

મેર કરીને હવે માવજીરે વેલી લેજ્યો શામ સંભાળરે. સુખ૦
પ્રેમાનંદ પતિપાળ વાલીડા. ૩૫૦

પદ ૧ લું. રાગ પરજની દેશી.

છેલ જોઈરે રંગ છેલ જોઇ,
મારાં લોચનિયાં લોભાણાંરે. રંગ છેલ જોઇ.
નટવર નાગર વાલારે શોભા સાગર;
ડોલરિયોરે અલબેલ કોઇ. મારાં૦
જમુનાને તીરે ઉભો વેણુ વજાડે,
નેણને ચાળે ચીત લીધું પ્રોઈ. મારાં૦
મીઠડા બોલોરે મરમાળો મોહન;
કામણગારોરે એનાં નેણ દોઈ. મારાં૦
નંદકુંવર ઘનશ્યામ છબી પર;
પ્રેમાનંદ કુરબાન હોઈ. મારાં૦

પદ ૨ જું.

મરમાળોરે મોરલીવાળો,
મને વાલોરે લાગે મોહનવર મરમાળો.
કાન કેશરિયોને રંગડાનો ભરિયો,
મરમ ભર્યોરે નેણાનો ચાળો. મને૦
વંસી મનોહર વાય સુંદરવર,
પરજ તણોરે લાવે ઢાળો. મને૦
ડોલરિયો મારે મનડેરે વશિયો;
મીઠા બોલોરે છેલો છોગાળો. મને૦

પ્રેમાનંદનો નાથ મનોહર.
રાજીવ લોચન રૂપાળો. મને૦

પદ ૩ જું.

મન વસિયો મારે મન વસિયો.
જસોદાનો રે જીવન બાઈ. મારે મન વસિયો.
નવ ઘન સુંદર મદન મનોહર,
નટવર નાગર રંગ રસિયો. જશોદા૦
મોરમુગટ મકરાકૃત કુંડળ,
નવસરિયોરે હાર ઉર લસિયો. જશોદા૦
ઉર વનમાળ બાજુબંધ ગજરા,
પીતાંબર કમરે કસિયો. જશોદા૦
પ્રેમાનંદનો નાથ રસિલો,
મુજ સામુંરે જોઈને હસિયો. જશોદા૦

રાગ પરજ.

મારો મારગ મેલોને રસિયા રે, રંગ છેલ છબીલા;
અમે જમુંના જળભરવારે જઈએ, શીદને આવોછો ધસિયા રે. રંગ૦
સરખી સૈયરોને જોઈને જીવન, મીઠડા બોલા મન હસિયા રે. રંગ૦
અલબીલા શીદ આળ કરોછો, ગીરીધર ગોકુળ સસિયા રે. રંગ૦
બહુનામી બાજોરે માંરે અમને, પ્રેમાનંદ ઉર વસિયા રે. રંગ૦

પદ ૨ જું.

તમે કાન કુંવર કેશરિયા રે, દાણ સ્યાના માગોછો;
સમઝી વિચારીને શ્યામ મનોહર, જાતાં રોકો નટવરિયારે. દાણ૦
કેદીના દાણીછો મોહનજી, કીયારે ગામના ઠાકરિયા રે. દાણ૦

કંસરાયના રાજમાં કાના, ફેલ ન કરિયે ડોલરિયા રે. દાણ૦
પ્રેમાનંદના નાથ હલકાઈ, નવ શીખો દિલ દરિયારે. દાણ૦

પદ ૩ જું.

મારો પાલવડો પાતાળિયારે, મેલોને માણીગર;
છેટે રેજયો છેલ છબિલા તમે, ધુતારા હવે કળિયા રે. મેલોને૦
પરનારીને વશ કરવા તમે, વેણુ વાઓ છો છપિયા રે. મેલોને૦
મતલબના ગરજી છો મોહન, હેતે હરિવર હળિયા રે. મેલોને૦
પ્રેમાનંદ વ્રજનારીપર, આજે અઢળક ઢળિયા રે. મેલોને૦

પદ ૪ થું.

કેશવ કઉંછું કયારનીરે, કેડો મેલ કાનુડા;
આવી અચાનક[1] તોડી મારી, માળા લાખ હજારની રે. કેડો૦
કંસને જઇને કઈશ ત્યારે, ચીંતા થાશે પરબારની રે. કેડો૦
નિર્લજ નવરો થઈને ડોલે, લાજ તજી સંસારનીરે. કેડો૦
પ્રેમાનંદના નાથજી માનો, કોહ એ વાત વિચ્યારનીરે. કેડો૦

રાગ ગરબી.

ઓરા આવોને સુદર સ્યામરે, સ્યામળિયા ઓરા આવો;
જીવન જોઉં મુરતી મારાં નેણાંરે શિતળ થાય;
તિલ જોઈ ડાબા કાનમાં મારાં ભવનાં પાતક જાયરે. શામળિયા૦
સોભવંત સોળે કળા પરિપુરણ શ્રી મુખચંદ;
ક્રીપા રૂપી વરસતા અમ્રત રસ આનંદ કંદરે. શામળિયા૦
એક ચિત પ્રીતિ અતિ જુવે નિજજન કુમુદ ચકોર;

---

૧ અચાનક=એકા એક.

અમ્રતદ્રષ્ટેસીંચતાવળિહરતા ત્રિવિધી ઘોરરે. શામળિયા૦
અધર[2]તરૂણુ નાસા વળી કુંદ કલી સમ દાંત;
પ્રેમાનંદનાનાથજીમારેજોયાનીછેખાંતરે[3] શામળિયા૦

પદ ૨ જું.

લોભાણી હું લેરી લાલરે. લેરખડા હું લોભાણી.
માવ મનોહર મુરતી મારા મનમાંરે રાખ્યા લાગ;
મગન થઈ છું જોઈને અલબેલડા તારી પાગરે. લેરખડા૦
તોરા લટકે પાગમાં ગળે પે'ર્યારે સુંદર હાર;
વિંટિ રહ્યાછે વાલ્યમા મધુકર તે મુનિ અપારરે. લેરખડા૦
ભાલ તિલક શોભા ઘણિ જોઈ લાજેરે શશિ સુર;
મોયા સારૂ તમે કામને રચિ ભ્રકુટી તે ભરપુરરે. લેરખડા૦
શોક સમુદ્ર શોષવા તમે, કરોરે સુંદર હાસ્ય;
એશોભા જોઈરાજનિ થયોમગન પ્રેમાનંદદાસરે, લેરખડા૦

પદ ૩ જું.

તમે કીધલાં કામણ કાનરે, કામણીઆતો કરતાં.
સામા મળીયા શેરિયે તમે હસતારે હસતા મીત,
હૈડું લીધું મારૂં હાથમાં લગાડીને મોહન પ્રીતરે. કામ૦
સુતા બેઠા સાંભરો મારે હાથ ન લાગે કાન;
જોયા વિના જંપ ના વળે રૂપાળાશ્રી ઘનશ્યામરે. કામ૦
કેશવ જોવા કારણે મેંતો મેલિરે કુળની લાજ;
દિવાની થઈને ફરૂં ડોલરિયા તારે કાજરે. કામ૦

---

૨ અધર=નીચેનો હોઠ. ૩ ખાંત હોંશ.

દુરિજન દિઠા નવ ગમે મને ન ગમે તેનો સંગ;
પ્રેમાનંદના નાથજી મને. લાગેલ તારો રંગરે. કામ૦

પદ ૧ લુ.

રાગ ભૈરવી. ગરબી.

મેંતો દીઠા શ્રી ઘનસ્યામ સુંદર શીકહું સોભા સાહેલી.
ધર્યો મોર મુગટ અભિરામ સુંદર. શીકહું૦
કર્યું કેશર તિલક ભાલ સુંદર. શીકહું૦
ચાલે રાજહંસ ગતિ ચાલ સુંદર. શીકહું૦
કાને કુંડળ મકરાકાર સુંદર. શીકહું૦
કોટે કૈસ્તુભ[2]મણીના હાર સુંદર. શીકહું૦
બાંયે બાજુ કડાં કરમાંય સુંદર. શીકહું૦
જોતાં રવિ[3]શશિ[4]જોત લજાય સુંદર. શીકહું૦
પેર્યો પીતામ્બર કટિસાર સુંદર. શીકહું૦
જાણે ઘનમાં વિજળી ઝબકાર સુંદર. શીકહું૦
શોભે અંગો અંગ છબિ ધામ સુંદર. શીકહું૦
વારે પ્રેમાનંદ કોટિક કામ સુંદર. શીકહું૦

પદ ૨ જુ.

હુંતો ભરવા ગઇતી નીર નટવર. દિઠા જમુનાને તીરે.
રમે રાસ રસિક બળવીર. નટવર દીઠા૦

---

૧. મધુકર= ભમરા. ૨ કૌસ્તુભ=ચૌદરત્નમાંનું એક રત્ન
૩ રવિ=સૂર્ય. ૪ શશિ=ચંદ્ર.

વાલો ગાય મનોહર તાન. નટવર દીઠા૦
મને બોલાવી દઇ માન. નટવર દીઠા૦
સામું જોઈ હસ્યા બ્રજરાજ. નટવર દીઠા૦
હુંતો શરમાણી કાઢી લાજ. નટવર દીઠા૦
મારે દુરજનિયાની બીક. નટવર દીઠા૦
અંતર પ્રીતી ઠીકાઠીક. નટવર દીઠા૦
વાલે કૌતિક કીધું ભારી. નટવર દીઠા૦
બીજાં નવ જાણો નરનારી. નટવર દીઠા૦
હુંતો ભરવા લાગી હેલ. નટવર દીઠા૦
જોયા જળમાંહે રંગ છેલ. નટવર દીઠા૦
એવા પ્રેમાનંદનો સ્યામ. નટવર દીઠા૦
કીધી ગોપી પુરણ કામ. નટવર દીઠા૦

પદ ૩ જું.

રમે વૃંદાવન રસરાસ રસિયો. માડિ મને જોવા જાવાદે.
ઉગ્યો શરદ પુનમ સુખ દેણ. રસિયો માડિ૦
વાલો વાય મનોહર વેણ. રસિયો માડિ૦
જોવા વ્યાકુળ મારા નેણ. રસિયો માડિ૦
રમે ગોપિજનને સંગ. રસિયો માડિ૦
કરે થૈથૈ નવરંગ. રસિયો માડિ૦
વાજે તાલ મૃદંગ હરિ ગાય. રસિયો માડિ૦
મારો જોવા જીવ અકળાય. રસિયો માડિ૦
વાલો ઉભલા જમુના તીર. રસિયો માડિ૦
શોભે સુંદર શ્યામ શરિર. રસિયો માડિ૦

ાલે જાયે સૈયરનો સાથ. રસિયો માડિ०
જોવા પ્રેમાનંદનો નાથ. રસિયો માડિ०

પદ ૪ શું.

મને કામણ કીધલાં કોઇ કાનુંડે, મોહન મોરલી વાયને.
મારૂં ચિતડું લીધું પ્રાય. કાનુંડે મોહન०
મને માર્યા વ્રેહનાં બાણ. કાનુંડે મોહન०
મારા પરવશ કીધાં પ્રાણ. કાનુડે મોહન०
મને કાંઇ નવ સુઝે કામ. કાનુડે મોહન०
મારે ઝંખના[1] આઠો જામ. કાનુડે મોહન०
હુંતો ઘેલી ફરૂંછું ઘરમાંય. કાનુડે મોહન०
જોયા વિના તે જંપ ન થાય. કાનુડે મોહન०
વાઈ વાંસલડી કોઇ ભાત. કાનુડે મોહન०
મારે ન રઈ દલડે નિરાંત. કાનુડે મોહન०
મારૂં મનડું કીધું હાથ. કાનુડે મોહન०
મળ્યા પ્રેમાનંદના નાથ. કાનુડે. મોહન०

ગરબી.

ાલહારી ક્રશ્ન દીનેશ પ્રગટયા પૂરવમાં ;
જેજે ગાવે સારદ શેશ પ્રગટયા પુરવમાં.
અક્ષર પતી શ્રી વાસુદેવ થયા. ભક્તિ ધર્મના બાળરે;
શ્રીપુરૂષોતમ પૂરણ પોતે, કેશવ દિન દયાળ. પ્રગટયા પુરવમાં.
હરિપ્રસાદ તે તાત ધર્મ તનુ, ભક્તિ પ્રેમવતિ નામરે;

---

૧ ઝંખના=ચીતવણી.

ગોત્ર સાવર્ણિ કૈથમી શાખા, સરવરિયા વેદ શ્યામ. ૦
અવધપુરિની પાસે સુંદર, છપૈયા એક ગામરે;
ચૈત્ર શુક્લ નવમીએ પ્રગટયા, પાંડેશ્રી ઘનસ્યામ. પ્રગ
મોટા બંધુ રામપ્રતાપને, છોટા ઇચ્છારામરે;
વચેટ પ્રેમાનંદનો સ્વામી, કેશવ પૂરણ કામ. પ્રગટયા

પદ ૨ જું.

નિત્ય લાડ લડાવે માતા, ભક્તિ પ્રેમ કરી;
જેના પુત્ર પ્રગટ વિરમાતા, ભક્તિ પ્રેમ કરિ.
નિત્ય નિત્ય લાડ લાડાવે મુખડું ચુંબી કંઠ લગાવેરે;
ખમા ખમા મારા લાડકડા ઘનસ્યામ કહી બોલાવે. ભક્તિ.
પ્રાત થકી પલ એક ન મેલે ન્યારા સારંગપ્રાણીરે;
કોયલ હંસ ચકોર રમકડાં આપે આણી. ભક્તિ.
રડતાં રાખે છાનાં તારે, કરે ઘુઘરો નાદરે;
ગદ ગદ કંઠ સજળ લોચન મુખ નિરખે હરિપ્રસાદ. ભક્તિ.
માંખણ મિસરી લઇ ચટાડે, વેલા મોટા થાયરે;
બડ ભાગી પ્રેમાનંદ નિત્ય નિત્ય પરગટ લીલા ગાય. ભક્તિ.

પદ ૩ જું.

નિત્ય લાડ લડાવે માતા, હઇડે હેત ઘણું;
હીંચકાવે ગાતાં ગાતાં હઇડે હેત ઘણું,
હિરામણી કર તન પરવાલા, જડયાં પારણે ભારીરે,
રેશમદોરી લઈ હીંચકાવે, ધર્મ દેવ નારી. હઇડે,
રતન જડિત કંચન મંદિરની શોભા અતીશેં સારરે;
અષ્ટ સિદ્ધિ નવનીધી જેનો નિત્ય ઝાડે દરબાર. હઈડે.

કનક ભુવનની ઓસરિયે લઈ ઉભી આનંદકંદરે;
પશ્ચિમ દિશામાં શોભે જાણિયે, તિથિ વિજળિયે ચંદ. હઈડે.
ભક્તિ માતા કુંવરનું મુખડું, જોતાં ત્રપતી ન થાયરે;
પ્રેમાનંદનો સ્વામી જેના પુત્ર પરિબ્રહ્મ રાય; હઇડે.

પદ ૪ સું.

વાલો બોલે કાલા કાલા, કુંવર ધર્મતણા;
અતિ લાગે સહુનેવાલા, કુંવર ધર્મતણા.
રતન જડિત કર કડાં બિરાજે, હેમ હાંસડી સોહેરે;
કટિમેખલા નેપુર પગમાં, ચાલતાં ચિત મોહે. કુંવર૦
મુકતાહાર કાનમાં મોતી, બાંહે બાજુબંધરે;
લટકાં કરતાં રાય આંગણાંમાં, ખેલે આનંદકંદરે. કુંવર૦
અધર પ્રવાળ નાશિકા પોપટ, ભ્રકુટી ધનુપ બિરાજેરે,
ભાલ વિશાળ ચપળ ખંજનદ્રગ, નિરખી રતિપતિ લાજે. કુંવર૦
કટી પાતળી છાતી ઊંચી, લાંબી ભુજા ઉદારરે
કંબુ કંઠ હસિત મુંખ સુંદર પ્રેમાનંદ બલિહાર. કુંવર૦

પદ ૧ લું, રાગ ગરબી.

સજની શ્રીજી મુજને સાંભરીયારે, હૈડે હરખ રહ્યો ઉભરાય. સજની૦
નેણે આંસુની ધારા વહેરે, વિરહે મનડું વ્યાકુળ થાય. સજની૦
સુંદર મુરતી શ્રી મહારાજનીરે, સુંદર કમળ સરીખાં નેણ. સજની૦
સુંદર કરતાં લટકાં હાથનાંરે, સુંદર અમૃત સરખાં વેણ. સજની૦
શી કહું શોભા અંગો અંગ તણીરે, રિનખી લાજે કોટિક કામ. સજની૦
હસતા હસતા હેત વધારતારે, એવા સુખનિધિ શ્રીઘનશ્યામ. સજની૦

સદા શ્વેતાંબર શ્રીજી ધારતારે, અંબર જરકસિયા કોઈવાર. સજની૦
ગુછ કલંગી તોરા ખોસતારે, ગજરા બાજુ ગુલાબી હાર. સજની૦
એ છબી જોવા તલખે આંખડીરે, મધુરા વચન સાંભળવા કાન. સજની૦
એ હરી મળવાને હૈડું તપેરે, પ્રેમાનંદના જીવન પ્રાણ. સજની૦

પદ ૨ જું.

મનડું મુરતીમાં વળગી રહ્યું રે, ચીતવન કરવા ચીત આતુર. મનડું૦
તરૂણ મનોહર મુરતી નાથનીરે, રાજીવ લોચન જોબનપૂર. મનડું૦
શોભે ચિન્હ સહિત અતિ શોભતારે, સુંદર ચરણ કમળની જોડ. મનડું૦
હળવી રહીને હેતે ચાંપતીરે, કયારે હવે પુરશો મનના કોડ. મનડું૦
પીંડી જાનુની તે નીરખતીરે, રૂડા સાથળ ચીન્હ સહીત. મનડું૦
શામ કટી જોઇ જાદવરાયનીરે, નિત નિત નૌતમ ઉપજે પ્રીત. મન૦
ઊંડી નાભી કમળ સરખડીરે, ત્રીવળી નીરખી ઉદર માંય. મનડું૦
છાતી ઉપડતી અતી ઓપતીરે, હવે કયાં ભુજ ગ્રહી બથ ભરાય. મનડું૦
મુખની શોભા જોઈ મહારાજની, લાજે પંકજ પૂર્ણ ચંદ. મનડું૦
નાસા નેણ ભ્રકુટ જોઈ ભાલનેરે, જાય બલિહારી પ્રેમાનંદ. મનડું૦

પદ ૩ જું.

સજની નિમખ ન વિસરે નાથજીરે, નિત નવ તરૂણ પણાના ખેલ. સ૦
આ ઓશરીયે આવી બેસતારે, આ ઢોલીડે નટવર છેલ. સ૦
આ તકિયો તે વાંસે મેલતારે, માળા આ ફેરવતા શામ. સ૦
ગાતા ગોઠીડાંના સાથમાંરે, ઘેરે સાદે પુરણ કામ. સ૦
આ મોજડીયું વાલો પે'રતારે, આ છડી લેતા કરવર માંય. સ૦
આ પાદુકા પે'રી આવતારે, મારે મંદિર મુનિના રાય. સ૦
આ ફળિઆમાં ઘોડી ફેરવતારે, માણકી મતવાલી મહારાજ. સ૦

સંતની સભા કરી યાં બેસતાંરે, શ્રીહરી સુરનર મુનિ શિરતાજ. સ૦
કિરતન મુનિવરને ગવરાવતારે, ભેળા ગાતા શ્રી વ્રજચંદ. સ૦
એવા ધર્મ કુંવર હરી ઉપરેરે, તન મન વારી પ્રેમાનંદ. સ૦

પદ ૪ સું.

લટકાં લટકાળાં ઘનસ્યામનાંરે, ખટકે ઊંડા અંતર માંય. લટકાં૦
પ્રીત કરી મુજને બોલાવતાંરે, તે સંભારી બહુ દુખ થાય. લટકાં૦
આ સજ્યા તે શ્રી મહારાજ તણીરે,આ બાજોઠે બેસતા લાલ.લટકાં૦
આ ઠેકાણે નાતા નટવરજીરે, લુતા અંગ કર લઈ રૂમાલ. લટકાં૦
આ ઠેકાણે જમવા બેસતારે, જમતા વિધ વિધનાં પકવાન. લટકાં૦
સુંદર શાક કરી વંત્યાકનાંરે, જમિને દેતા પ્રસાદી કાન. લટકાં૦
આ ખળખળીયેનાતા નાથજીરેનાઇને હરિજન મુનિ લઇ સાથ.લટકાં૦
આવતા માણુક ચોકમાં મલપતારે,પુરજન થાતા જોઈ સનાથ. લટકાં૦
...લે બેસતા જઈ ફુલ બાગમાંરે,પે'રતા ગજરા ગુલાબી હાર.લટકાં૦
જેમ જેમ સાંભરે તેમ થાય વેદનારે,પ્રેમાનંદના પ્રાણ આધાર. લટકાં૦

પદ ૧ લું. રાગ જંગલો.

મુને રોકોમાં મારગ જાતારે. કાના કેશરિયા.
સારા લક્ષણતો નથી જણાતારે. કાના કેશરિયા.
મને જાવાદો પાણીડું ભરવારે. કાના કેશરિયા.
મારૂં ચીર તાણો છો શું કરવારે. કાના કેશરિયા.
શીદ નાંખો છો નેણાંનાં બાણરે. કાના૦
થાશે દુરજનિયામાં જાણરે. કાના૦
હજિ નાના છો નંદના લાલરે. કાના૦

ના શિખિયે લાલ કુચાલરે. કાના૦
જરા લોકની લાજથી ડરિયેરે. કાના૦
પ્રેમાનંદકે જોઇ પગ ભરિયેરે. કાના૦

પદ ૨ જું.

મુને રોકોમાં સુંદર શામરે. માનો મોહનજી.
મારે ઘેરછે ઝાઝું કામરે. માનો મોહનજી.
મુને થઇછે ઝાઝી વારરે. માનો૦
હવે રોકોમાં નંદ કુમારરે. માનો૦
મારી સાસુછે ઘણી રીસાળરે. માનો૦
મુને દેશે વઢીને ગાળરે. માનો૦
પરનારીની આળ ન સારીરે. માનો૦
તમને કહુંછું હું જોડીને હાથરે. માનો૦
માનો પ્રેમાનંદના નાથરે. માનો૦

પદ ૩ જું.

નથી બોલતી નાનકડો જાણીરે. જગજીવનજી.
રઇછું નંદનો મલાજો આણીરે. જગજીવનજી.
નથી લેતી તમારૂં નામરે. જગ૦
શું છે અદકું બોલ્યાનું કામરે. જગ૦
સીદ બાજો છો આવીને બાંયેરે. જગ૦
એમાંથી જોજ્યો જે થાયેરે. જગ૦
પડશે કંસ રાજાને ખબરરે. જગ૦
થાશે હરરાજ નંદનું ઘરરે. જગ૦
પરનારીની કરશો માં આળરે. જગ૦
પ્રેમાનંદના વાલા ખાશો ગાળરે જગ૦

પદ ૪ સું.

યાં રાજ કંસનું કાનારે, નટ નાગરજી.
જાઓ ઘેર કુંવર છાનામાનારે, નટ નાગરજી.
એવી વાતને કેડે ન ચડિયેરે. નટ૦
જાએ લાજ પછે ભોંઠા પડિયેરે. નટ૦
તમે નિર્લજને નહીં લાજરે. નટ૦
કરશો નંદરાયનું અકાજરે. નટ૦
ઝાઝાં શીદને કરાવો વખાણરે. નટ૦
નાશી આવ્યાછો લઈને પ્રાણરે. નટ૦
માંડ્યો યાં આવીને ઉતપાતરે. નટ૦
પ્રેમાનંદના વાલા માનો વાતરે. નટ૦

પદ ૫ સું.

કાને કાંઈક કૌતક કરિયુંરે, નંદ નાનડિએ.
ચીતવણીમાં ચિત હરિયુંરે, નંદ નાનડિએ.
માંઈ મગન થઈ વ્રજનારીરે. નંદ૦
આલી ચપળ ચતુર પાણિયારીરે. નંદ૦
ગઇ ગુજરી મલપતિ ઘેરરે. નંદ૦
થયું દુરજનિયાં સાથે વેરરે. નંદ૦
કયારે મુકશે થયું પુછે સઉનેરે. નંદ૦
લાગી નજર કોઈકની વઉનેરે. નંદ૦
કરે વલોપાત જોઈ ઘરનાંરે. નંદ૦
પ્રેમાનંદ કે જાદુ નટવરનાંરે. નંદ૦

પદ ૬ ઠું.

ઘેરે કામકાજ નવ સુજેરે, વાગી આંખડલી.
ઊંડો અંતર ધાવન રૂજેરે. વાગી આંખડલી.
ઘેરમાં સુઈ રહે રાત દાડોરે. વાગી૦
થયો ઘરમાં તે મોટો પવાડોરે. વાગી૦
નવ ખાયે પીયે બોલે ચાલેરે. વાગી૦
કીધાં કામણ નંદને લાલેરે. વાગી૦
છુટો નેહ સંગાત ન તણોરે. વાગી૦
અંતરમાં તો આનંદ ઘણોરે. વાગી૦
કાંઇક પાન બીડીમાં આલ્યુંરે. વાગી૦
પ્રેમાનંદને પ્યારે ઘર ઘાલ્યુંરે. વાગી૦

પદ ૭ મું.

મુને કંઈક કીધું જાદુગારેરે. સખી શામળિયે.
એણે આંખો તણે અણુહારેરે. સખી શામળિયે.
મુને હસીને બોલાવી હેતેરે. સખી૦
વાત કઈ નથી જાતી કે' તેરે. સખી૦
મુને માર્યું મરમનું વેણરે. સખી૦
મારાં નેણ સાથે જોડી નેણરે. સખી૦
મુને મોહની નાંખી છે છાનીરે. સખી૦
મુને ગમી ગયો છેલ ગુમાનીરે. સખી૦
મન મોયું મુખ મરકલડેરે. સખી૦
પ્રેમાનંદનો વાલો ગમ્યો દલડેરે. સખી૦

પદ ૮ મું.

મુને પરવશ કીધી રાખી ચાડેરે, રંગ ડોલરિયે.
કહે ઘરનાં થયો વળગાડેરે, રંગ ડોલરિયે.
ઘરનાં કુટિ કુટિ સહુ થાકયાંરે. રંગ૦
ભુવા ધુણાવી જોવરાવ્યા આખારે. રંગ૦
મારે પ્રીત બંધાણી એ સાથેરે. રંગ૦
જાદુ કીધાં મને જદુનાથેરે. રંગ૦
મારે નેડો લાગ્યો નવ છુટેરે. રંગ૦
મારે નટવર નેણુની બરછીરે. રંગ૦
પ્રેમાનંદકે કાળજે વાગી તડછીરે. રંગ૦

પદ ૧ લું ગરબી.

વાલા તારી મુરતી મન માનીરે, વશ કીધી છેલ ગુમાની.
મન મોહન મોરલીવાળારે, મરમાળા આંખડલીના ચાળારે.
કામણગારા છેલ છોગાળા. વાલા તારી.
વાલી લાગે છે મુખની વાણીરે, તેણે લીધું છે મન મારૂં તાણીરે;
હુંતો હાથ તમારે વેચાણીરે. વાલા તારી.
હુંતો હારીને દોરી તમારીરે, જાઊં તન મન ધન બલિહારીરે;
મને ગમિયાછો ગિરિધારી. વાલા તારી.
તમે છો મારા પ્રાણુ આધારારે, મારી આંખડલીના તારારે;
છો પ્રેમસખીને પ્યારા. વાલા તારી.

પદ ૨ જું.

વાલા તારી વાતલડી વાલી લાગેરે

મારૂં સાંભળતાં દુખ ભાગે. વાલા.
તારા મુખમાં મોહન બેલીરે, સાંભળતા થઈ હુંતો ઘેલીરે;
તમે વાળીછે રંગડાની રેલી. વાલા.
જોઇ તમને તે જાદવરાયરે, મારૂં હૈડું તે ટાઢું થાયેરે;
મારૂં મન મળવાને ચાયે. વાલા.
તારી વાતું લાગે મને વાલીરે, હુંતો કેમ કરી આવું ચાલીરે;
તારે બોલે બાંધી મુને ઝાલી. વાલા.
અલબેલા મંદિર મારે આવોરે, વાતુ સાંભળવાનો છે ભાવરે;
વાલા પ્રેમસખીના નાવ. વાલા.

પદ ૩ જું.

છેલા તારા છોગલા પરવારીરે,
વાલી લાગે છે મુર્તી તારી. છેલા.
પાતળિયાજી પલટવાળીરે, આવી ઉભાછો વનમાળીરે;
ઓરા આવોને દીજે તાળી. છેલા.
તારા ઉરપર મોતીની માળારે, રૂડા લાગોછો નાથ રૂપાળા રે;
ચીત ચોરે છે નેણાના ચાળા. છેલા.
મન માન્યાછે અલબેલારે, વાલા લાગોછો રંગના રેલારે.
આવો મળિયે સુંદરવર છેલા. છેલા.
હુંતો મોઇ પાઘડલીને છેડેરે, મારૂં મનડું ફરે તમ કેડેરે;
પ્રેમસખી તે મળવાને તેડે. છેલા.

પદ

નેણામાં આવો નાથજી રાખુંરે.
મારા પ્રાણ વારી વારી નાખું. નેણામાં.

હવે નિમખ ન મેલું ન્યારારે, છો જીવન પ્રાણ હમારારે;
મારો જન્મ સુધારો પ્યારારે. નેણામાં.
મારે તમથી વાલું નહીં કોઈરે, રાખું જીવડલામાં પ્રોઈરે;
તમ વિના મરૂં હુંતો રોઈ. નેણામાં.
મારો સુફળ જનમ તમે દીધોરે, રૂડી રીતે મેં લાવો લીધોરે;
જગ ઉપર ડંકો તે દીધો, નેણામાં.
મેંતો સૌ નિહાળી પ્રીતીરે, વાલા જાણી તમારી રીતીરે;
હવે પ્રેમસખી જગ જિતિ. નેણામાં.

રાગ ગરબી.

ઓરા આવોને ધર્મ કુમારરે, રાખું મારા નેણામાં.
તમે છો મારા પ્રાણ આધારરે, રાખું મારા નેણામાં.
જોવું રસિક સુંદરવર રૂપરે. રાખું૦
શોભાવત પરમ અનૂપરે. રાખું૦
તમે પ્રગટયા અમારે.કાજરે, રાખું૦
દીનબંધુ છો ગરીબ નિવાજરે, રાખું૦
હરિકૃષ્ન હરિ ધનસ્યામરે, રાખું૦
નિલકંઠ નારાયણ નામરે, રાખું૦
પુરૂષોતમ પુરણ કામરે, રાખું૦
પ્રેમાનંદના છો સુખ ધામરે, રાખું૦

પદ ૨ જું.

તમે રશિયા રાજીવ નેણરે, જોઈ હુંતો લોભાણી.
મુખે બોલો મનોહર વેણરે. જોઈ હુંતો લોભાણી.
શોભે સુંદર ભાલ વિશાલરે. જોઈ૦

હરિ ચાલો છો હંસગતિ ચાલરે. જોઈ૰
શોભે પાગડલી છબીદારરે. જોઈ૰
જાઊં વારણે વારમવારરે. જોઈ૰
જોઇ વદનકમળ છબી પૂરરે. જોઈ૰
વારૂં વારણે કોટિ શશિ સૂરરે. જોઈ૰
ભારી ભ્રકુટી તણો મરોડરે. જોઈ૰
પ્રેમાનંદના પુરો કોડરે. જોઈ૰

પદ ૩ જું

મારી લાગીછે તમ સંગ પ્રીતરે. સુંદર શામળીયા.
છો મન મોહન મારા મિતરે. સુંદર શામળીયા.
કરિ રાખું હૈયાનો હારરે. સુંદર.
રંગછેલડા ધર્મ કુમારરે. સુંદર.
મારૂં મન માન્યું તમ સાથરે. સુંદર,
મને મળો હરી ભરી બાથરે. સુંદર.
તમે છો મારા જીવન પ્રાણરે. સુંદર.
હુંતો નાથ તમારી વેચાણરે. સુંદર.
મને રાખો હરિ તમ પાસરે. સુંદર.
પુરો પ્રેમાનંદની આશરે. સુંદર.

પદ ૪ સું.

મને વાલા લાગોછો મહારાજરે, જોઈ જોઈ જીવુંછું,
તમે સાર્યાં મારા સરવે કાજરે, જોઈ જોઇ જીવુંછું.
તારી મૂર્તિ મનોહર માવરે. જોઈ૰
મારે ભેટયાનો ઘણો ભાવરે. જોઈ૰

તારૂં બોલવું ને હસવું છેલરે. જોઈ૦
કરો નટવર નૌતમ ખેલરે. જોઈ૦
તારા કરનાં લટકાં કાનરે. જોઈ૦
ભુધરજી ભીને વાનરે. જોઈ૦
તમે જીવન જોબન ભરપૂરરે. જોઈ૦
રહો પ્રેમાનંદને ઉરરે. જોઈ૦

પદ ૫ મું.

તો રાચી તમારે રૂપરે, બીજું મારે નહિં જોઇએ.
ા ઉરમાં પરમ અનૂપરે, બીજું મારે નહિં જોઇએ.
મારે સુખ સંપત ઘનશામરે. બીજું૦
તમ વિના બીજું સરવે હરામરે. બીજું૦
મન માન્યા છો અલબેલરે. બીજું૦
તમે ધર્મ કુંવર રંગ છેલરે. બીજું૦
નિત રાખો હરિ મુજ પર હેતરે. બીજું૦
તમે અવિચળ સુખના નિકેતરે. બીજું૦
ગુણ ગાવું બેસીને હજુરરે. બીજું૦
પ્રેમાનંદને આપો જરૂરરે. બીજું૦

પદ ૬ ઠું.

તમારી મૂર્તિ વિના મારા નાથરે, બીજું મને આપશોમાં.
હુંતો એજ માગુછું જોડિ હાથરે, બીજું મને આપશોમાં.
આપો તમારા જનનો સંગરે. બીજું૦
મારા જીવમાંયે એજ ઉમંગરે. બીજું૦
મારા ઉરમાં કરો નિવાસરે. બીજું૦

મને રાખો રસિયા તમ પાસરે. બીજું૦
એજ અરજી દયા આણી દેવરે. બીજું૦
કરૂં ચરણ કમળની શેવરે. બીજું૦
કરો ઇતર વાસના દુરરે. બીજું૦
રાખો પ્રેમાનંદને હજુરરે. બીજું૦

પદ ૧ લું.—ગરબી.

સહજાનંદજી સનેહી સુખ ધામછેજો;
સત ચિદ આનંદ જેનું નામછેજો. સહજાનંદજી.
દિવ્ય ચૈતન્ય અક્ષર જેનું ધરછેજો,
ક્ષર અક્ષર થકી એતો પરછેજો. સહજાનંદજી.
દિવ્ય દ્વિભૂજ સદા સાકારછેજો;
સર્વ કર્તા પ્રેરકને આધારછે જો. સહજાનંદજી
મેઘ શામ સુંદર નટ વેશછેજો;
કોટિ કંદ્રપ લાવણ્યતા ઉદેશછેજો. સહજાનંદજી.
નવ રસમય મૂર્તિ અનૂપ છેજો;
રૂપ શિળને સ્વભાવ સ્વરૂપછેજો. સહજાનંદજી.
એવા પ્રગટ થયા જન કારણેજો,
પ્રેમાનંદ જાય વાર વાર વારણેજો. સહજાનંદજી

પદ ૨ જું.

કરૂણાના સાગર કુંવર ધર્મનાજો,
કરિ કરૂણા કાપ્યા બંધ કર્મનાજો. કરૂણા.
વાલો કરૂણા કરિને હરિ અવતર્યાજો,

કરિ કરૂણા વાલેજી ભવ દુખ હર્યાંજો. કરૂણા.
અતિ કરૂણામય છે એનિ મૂરતિજો.
પ્રેમી જન ન મેલે ઘડિ ઉરથીજો, કરૂણા.
અતિ કરૂણામય છે એનિ વાતડિજો,
સાંભળીને ઠરેછે મારી છાતડિજો. કરૂણા.
અતિ કરૂણામય છે એની આંખડિજો,
જાણે શરદ કમળ કેરી પાંખડિજો. કરૂણા.
અતિ કરૂણા મય વાલાની ચાલછેજો,
પ્રેમાનંદ નિત નિરખી નિહાલછેજો. કરૂણા.

પદ ૩ જું.

સહજાનંદજી સનેહી જીવન પ્રાણછેજો,
ભક્ત પ્રાણપતિ પરમ સુજાણછેજો. સહજા.
ભક્તનાથ ભક્ત જિવન ભગવાનછેજો,
ભક્ત વત્સલ હરિ કરૂણા નિધાનછેજો. સહજા.
ભક્ત નેણ રવિ ભક્ત ઉર ભૂષણજો,
ભક્ત લોચન હરે ભવ દૂષણજો. સહજા.
ભક્ત કલ્પતરૂ કામધેન છે હરિજો;
ભક્ત અર્થે આવિને આજ દેહ ધરિજો સહજા.
ભક્ત તેજ તપ દૈવત નિવાસછેજો,
ભક્ત આનંદ સુખ સદા અવિનાશછેજો. સહજા.
ભક્ત વલ્લભને ભક્ત પુરણ કામછેજો,
પ્રેમાનંદકે એવા સહજાનંદ શામછેજો. સહજા.

પદ ૪ સું.

ઘનશામ નામને હું જાઊં વારણેજો,

પુરૂષોતમ પ્રગટ્યા અમ કારણેજે. ઘનશ્યામ.
આવ્યા દીન તણા દુઃખ કાપવાજે,
નિજ જનને વાંછિત સુખ આપવાજે. ઘનશ્યામ.
આવ્યા અધર્મના મૂળ ઉખાડવાજે,
કળિ મળરૂપ મતને પાછા પાડવાજે. ઘનશ્યામ.
ધરિ મૂર્તિ મુનિ મન મોહનીજે,
જાદુગારિ વાલાજીનિ જોહનીજે. ઘનશ્યામ
વશિકરણ ભર્યાં એનાં નેણુછેજે,
સ્નેહ કરૂણા ભર્યાં એનાં નેણજે. ઘનશ્યામ.
અધમ ઓધારણ ભક્ત વત્સળ છેકજે.
પ્રેમાનંદના સ્વામી એવા એકછેજે. ઘનશ્યામ

પ્રથમ ભાગ સમાપ્ત.

જાહેર ખબર.

"સત્સંગ પ્રકાશ."

આ નામનું માસિક ચોપાન્યું અમારા તરફથી ચાલતી સાલના શ્રાવણ માસની પ્રારંભ તિથિથી દર માસે છપાઈ બહાર પડે છે. તેની વરસ ૧ ની કીમત રૂ ૧—૩—૦ લેવામાં આવે છે. આ ચોપાન્યા વિષે સુરતમાં પ્રગટ થતા "ગુજરાતમિત્ર" નામના અઠવાડિક પેપરના તા. ૮ ઑગષ્ટના અંકમાં મે. મંછારામભાઈએ બહુ ઉત્તમ અભિપ્રાય આપેલો છે. "સત્સંગ પ્રકાશ" ના જે ગ્રાહકોનાં ચાલતી સાલનાં લવાજમનાં નાણાં આવી ગયાં છે, તેને આ રસિક પુસ્તક ભેટ આપવામાં આવે છે, અને તે આવતા કાર્તિક શુદી ૧૫ સુધી મફત મોકલવામાં આવશે. ગ્રાહક થનાર મુક્ત હરિભક્તે નિચેને શિરનામે લખી જણાવવું.

પુરૂષોત્તમ કકલભાઈ.

"સત્સંગપ્રકાશ" ઑફીસ.

બોટાદ—(કાઠિયાવાડ.)